

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

_____

«__» _____ 2021 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____

«__» _____ 2021 р.

О.О. Шеремет

Л.В. Шірінян

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування
на тему: **Стратегія управління активами підприємства**

Виконав : здобувач 2 курсу, 11 М група

Довгаль Юлія Олегівна
(прізвище та ініціали)

Керівник: Дем'яненко Інна Вікторівна
(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Рецензент Кудренко Н.В.
(прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних
посилань.

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2021 р.

Борошно» за 2016-2019 рр., %, табл. 2.15 Аналіз структури джерел утворення активів ТОВ «Рівне - Борошно» за 2016 – 2019 рр., табл. 2.17 Аналіз власного оборотного капіталу за 2016-2019рр, табл. 2.19 Узагальнюючі показники, які визначають ступінь окупності (оборотності) активів і капіталу за 2016-2019 рр,табл.3.2 Баланс фінансування активів підприємства при використанні різних стратегій, тис. грн., табл. 3.3 Прогнозний баланс активів і пасивів ТОВ «Рівне-Борошно на 2019-2022 рр, табл. 3.5 Порівняльний аналіз відносних показників планової ліквідності за 2019-2022 рр, табл. 3.7 Порівняльний аналіз планової фінансової стійкості ТОВ «Рівне-Борошно» за 2019-2022 рр,

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Дем'яненко І.В		
II	Дем'яненко І.В		
III	Дем'яненко І.В		

7. Дата видачі завдання 16 жовтня 2020 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	15.10.2020	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	09.11.2020	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	30.11.2020	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	21.12.2020	
5	Оформлення готової роботи на попередній захист	24.12.2020	
6	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	21.01.2021	
7	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	02.02.2021	

Здобувач

_____ Довгаль Ю. О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ Дем'яненко І.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Довгаль Ю. О. «Стратегія управління активами підприємства»

Дипломна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2021.

Дипломна робота присвячена розв'язанню теоретичних, методичних та практичних підходів до розроблення стратегії управління активами.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаної літератури і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження.

У першому розділі розкрито сутність активів та їх класифікацію, методичні аспекти управління активами та джерела їх формування та показники оцінки ефективності управління активами.

Другий розділ присвячено оцінці фінансового стану підприємства ТОВ «Рівне-Борошно» та аналізу ефективності управління активами підприємства.

У третьому розділі обґрунтовано напрями удосконалення управління активами підприємства та запропоновано стратегію фінансування активів на майбутній період.

Ключові слова: оборотні активи, необоротні активи, стратегія фінансування активів, джерела формування активів, політика управління активами, ліквідність балансу, фінансова стійкість, ділова активність, рентабельність.

SUMMARY

Dovgal Y. «Strategy of enterprise asset management»

Master's work for obtaining Master's degree in specialty 072-Financial, Banking and Insurance. National University of Food Technologies, Kyiv, 2021.

The master's work is devoted to solving theoretical, methodological and practical approaches to developing an asset management strategy.

The work consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of used literature and applications.

The introduction substantiates the relevance of the topic and formulates the research task.

The first chapter describes the concept of assets and their classification, methodological aspects of asset management and sources of their formation and indicators for assessing the effectiveness of asset management.

The second chapter is devoted to the assessment of the financial condition of the enterprise LLC «Rivne-Boroshno» and the analysis of the effectiveness of asset management of the enterprise.

In the third chapter the directions of improvement of asset management of the enterprise and proposes a strategy for financing assets for the future.

Key words: current assets, non-current assets, asset financing strategy, sources of asset formation, asset management policy, balance sheet liquidity, financial stability, business activity, profitability, volume_up, content_copy,share, star_border

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА	10
1.1. Сутність активів та їх класифікація.....	10
1.2. Методичні аспекти управління активами та джерела їх формування.....	16
1.3. Показники оцінки ефективності управління активами.....	26
Висновки до розділу 1.....	33
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	35
2.1. Загально-економічна характеристика підприємства ТОВ «Рівне-Борошно».....	35
2.2. Оцінка фінансового стану підприємства.....	41
2.3. Аналіз ефективності управління активами підприємства.....	57
Висновки до розділу 2.....	76
РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТОВ «РІВНЕ-БОРОШНО».....	80
3.1. Загальні напрями удосконалення управління активами підприємства.....	80
3.2. Стратегія фінансування активів ТОВ «Рівне-Борошно» на майбутній період.....	89
3.3. Аналіз результатів запропонованих змін у фінансуванні активів ТОВ «Рівне-Борошно на майбутній період.....	93
Висновки до розділу 3.....	100
ВИСНОВКИ.....	104
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	105
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність дослідження. Розвиток ринкових відносин в Україні визначає діяльність підприємств та умови, в яких підприємства працюють на ринку. Тому, щоб вижити, компаніям необхідно правильно визначити власні стратегії та стратегії поведінки на ринку та систематично проводити управління діяльністю підприємства з метою підвищення ефективності діяльності та отримання прибутку.

Фінансовий стан підприємства залежить від розміщення та використання його коштів. Фінансовий стан підприємства характеризується забезпеченістю власними обіговими коштами, станом нормованих запасів товарно-матеріальних цінностей, станом та динамікою кредиторської та дебіторської заборгованості, оборотністю коштів, платоспроможністю та інших результатів фінансово-господарської діяльності підприємств, які дозволяють дати оцінку досягнутим результатам, зробити висновки про рівень фінансово-економічного стану та про наявність нереалізованих внутрішньогосподарських резервів.

Перехід до ринкових відносин, особливості українського ринку, складні тенденції в реалізації методів і засобів державного регулювання в економіці перехідного періоду обумовили необхідність пильної уваги до теорії і практики управління активами на підприємстві.

Управління активами підприємства є важливою частиною загальної системи управління його фінансовою діяльністю. Це дозволяє вирішувати різні проблеми фінансового менеджменту та підпорядковується його головній меті.

Ефективно розміщені фінансові ресурси підприємства є найважливішим симптомом його «фінансового здоров'я», передумовою досягнення високих кінцевих результатів його господарської діяльності в цілому. Ефективні форми управління фінансовими ресурсами дозволяють підприємству отримувати додатковий прибуток.

Проблема оцінки ефективності управління активами підприємства є достатньо дослідженою в економічній літературі. Питання формування та використання активів підприємства досліджували такі науковці: А. М. Поддєрьогін [41], І. В. Алексєєв [1], Г. В. Брушко [10], Н. О. Оксаленко [35], Н. В. Ізмайлова [22] та інші.

Основною метою управління фінансовими ресурсами на підприємстві є оптимізація ресурсів, тобто процес вибору найкращої організаційної форми на підприємстві з урахуванням умов та особливостей господарської діяльності підприємства.

Виходячи з актуальності теми та існуючих невирішених проблем, **метою** дипломної роботи є розробка стратегії управління активами на ТОВ «Рівне-Борошно» та аналіз організації і ефективності управління структурою активів підприємства.

Для досягнення мети в роботі необхідно вирішити наступні **завдання**:

- вивчити форми фінансування суб'єктів підприємництва;
- вивчити сутність і характеристику внутрішніх джерел фінансування суб'єктів підприємництва;
- розглянути фінансування господарюючих суб'єктів за рахунок позичкового капіталу;
- розглянути загальну характеристику підприємства ТОВ «Рівне-Борошно»;
- провести аналіз фінансового стану підприємства;
- проаналізувати ефективність управління активами підприємства;;
- запропонувати напрями удосконалення фінансування господарюючих суб'єктів;
- дослідити ефективність використання внутрішніх джерел фінансування ТОВ «Рівне-Борошно»;
- провести планування джерел фінансування підприємства.

Об'єктом дипломної роботи є структура активів підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні підходи до розроблення стратегії управління активами.

Методи дослідження. При написанні дипломної роботи використовувались такі загальнонаукові методи: теоретичне узагальнення та порівняння, систематизація, формалізація – при вивченні особливостей організації фінансів та визначенні способів управління ними; спостереження – під час вивчення організаційно-фінансової ситуації на підприємстві; порівняння – під час зіставлення розміру фінансових ресурсів з ліквідністю і рентабельністю підприємства; вимірювання – у процесі розробки методики аналізу коефіцієнтів фінансового стану і визначення оптимального співвідношення між джерелами залучення коштів, враховуючи достатній рівень ефективності діяльності підприємства; аналіз і синтез, індукція та дедукція – у ході проведення аналізу активів підприємства.

Інформаційна база. При написанні дипломної роботи використовувались монографії, підручники, навчальні посібники, статті вітчизняних і зарубіжних вчених, які займаються дослідженням особливостей організації фінансів підприємств з різними формами власності, матеріали фінансових звітів про діяльність ТОВ «Рівне-Борошно».

Практичне значення одержаних результатів дипломної роботи дає змогу вирішувати питання стосовно розробки конкретних рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності управління активами підприємства

Апробація результатів дослідження

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність активів та їх класифікація

Для здійснення господарської діяльності кожне підприємство повинно володіти певним майном, що перебуває у власності або володінні. Все майно, що належить підприємству і відображається в його балансі, називається активами підприємства.

Актив – це ресурс, використання якого може збільшити економічні вигоди в майбутньому. Сюди входять усі наявні матеріальні активи, нематеріальні активи та фонди, що належать підприємству на певну дату.

Основні теоретичні підходи до визначення активів підприємства наведено в табл. 1.1 [11, с. 120].

Таблиця 1.1

Теоретичні підходи до визначення активів підприємства

Автори	Головна критеріальна характеристика	Визначення
1	2	3
Безус П. І. [4, с. 105]	власність підприємства	власність фізичної або юридичної особи, що має грошову оцінку та застосовується в комерційній або виробничій діяльності для одержання доходу
Васьківська К. В. [11, с. 65]		власність юридичної особи (підприємства), що має грошову вартість, яку підприємство може використовувати для здійснення підприємницької діяльності
Школьник І.О. [54, с. 168]		активи підприємства – все, що є його власністю та відображено в балансовому звіті
Алексеев І. В. [1, с. 133]	майно, що належить підприємству	сукупність майна та грошових коштів, що належать підприємству та в які вкладені кошти власників
Поважний О. С. [40, с. 41]		сукупність власного майна, що належить підприємству, та дебіторських рахунків
Лучко М. Р. [33, с. 204]		будь-яке майно, що має вартість і належить фізичній або юридичній особі
Примак Т.О. [45, с. 74]		будь-яка річ, що має вартість і належить підприємству

1	2	3
Панадій О. П. [38, с. 60]	ресурси та кошти підприємства	кошти, якими підприємство володіє або може користуватися
Коробов М. Я. [26, с. 258]		економічні ресурси, що контролюються підприємством
Окселенко Н.О. [36, с. 312]	витратно-результатна	величина витрат організації, що склалися в результаті попередніх операцій та фінансових угод, та понесених нею видатків заради можливих майбутніх доходів
Крамаренко, Г. О. [28, с. 45]		грошові кошти та видатки, які ще не стали доходами
Єпіфанова І.Ю. [19, с. 95]		грошові кошти та видатки, які ще не стали доходами
Коваленко Л. О. [23, с. 205]		економічні прибутки, майбутні, передбачувані, отримані або контрольовані економічними суб'єктами в результаті господарських операцій чи минулих подій
Ізмайлова Н. В. [22, с. 3]	бухгалтерський підхід	частина бухгалтерського балансу, що відображає в грошовому вираженні матеріальні та нематеріальні цінності, які належать підприємству, та характеризує їх склад, розміщення та використання
Лондар С. Л. [32, с. 148]		назва розділу в бухгалтерському балансі підприємства, що відображає балансову вартість власності
Гончаров А.Б. [14, с.78]		облікова категорія, що включає до свого складу вартість власного майна ринкового суб'єкта та кошти для сплати заборгованості
Бондаренко О.С. [9, с. 324]	дохідність	здатність генерувати дохід

Активи підприємства поділяються на оборотні та необоротні активи. Оборотні активи є частиною майна підприємства, що відображається у в матеріально-виробничих запасах, незавершених розрахунках, залишках грошових коштів та фінансових інвестиціях [14 с. 68].

Для оборотних активів як частини авансованого капіталу підприємств характерні такі відмінні ознаки [7, с. 213]:

- вони мають бути заздалегідь вкладені, тобто авансовані до отримання виручки від реалізації продукції;
- оборотні активи як ліквідні ресурси не будуть втрачені або спожиті, але постійно повинні поновлюватися в господарському обігу;
- абсолютна потреба в оборотних активах залежить в основному від обсягу господарської діяльності, умов постачання та збуту. Недостатність їх або неефективне використання негативно впливає на фінансовий стан підприємства.

Елементи оборотних активів та їх характеристика наведені в табл. 1.2

Таблиця 1.2

Характеристика оборотних активів підприємства

Оборотні активи за елементами	Поняття та можливі економічні вигоди
Виробничі запаси	Запаси сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, напівфабрикатів і комплектуючих виробів, запасних частин, тари, будівельних матеріалів та інших матеріалів, призначених для споживання в ході нормального операційного циклу, які входять до складу продукції, що виготовляється, або є необхідними компонентами при її виготовленні
Незавершене виробництво	Витрати, які утворились при використанні майнових, трудових та фінансових ресурсів в господарській діяльності, і не перетворились в готову продукцію на певну календарну дату
готова продукція	Запаси виробів на складі, обробка яких закінчена та які пройшли випробування, приймання, укомплектовані згідно з умовами договорів із замовниками і відповідають технічним умовам і стандартам. Продукція, яка не відповідає вищезазначеним вимогам, знаходиться на стадії розробки
товари	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	Заборгованість підприємству на відшкодування вартості його майна та одержання вигоди від продажу покупцям
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	
з бюджетом	
за виданими авансами	
з нарахованих доходів	
із внутрішніх розрахунків	
Інша поточна дебіторська заборгованість	
Поточні фінансові інвестиції	Фінансові інвестиції (активи), які передані підприємством іншим суб'єктам господарювання, на строк, що не перевищує один рік
Грошові кошти та їх еквіваленти:	Він може використовуватися для поточних операцій та готівки на інших банківських рахунках, а також для їх еквівалентів у національній та іноземній валютах. Кошти, які не можуть бути використані для однорічних операцій, включаються до складу необоротних активів
Інші оборотні активи	Оборотні активи, як зобов'язання перед підприємством за його майно
Витрати майбутніх періодів	Витрати, що мали місце протягом поточного або попередніх звітних періодів, але належать до наступних звітних періодів

Необоротні активи є частиною майна підприємства, вона багаторазово бере участь у процесі господарської діяльності та переносить свою вартість на готову продукцію шляхом нарахування амортизаційних відрахувань.

Елементи необоротних активів та їх характеристика представлені в табл. 1.3 [42, с. 65].

Характеристика необоротних активів підприємства

Необоротні активи за елементами	Поняття та можливі економічні вигоди
Нематеріальні активи	Об'єкти промислової та інтелектуальної власності без фізичної субстанції, необхідних для господарської діяльності
Незавершене будівництво (інвестиції)	Об'єкти матеріальних і нематеріальних необоротних активів, які не введені в експлуатацію
Основні засоби	Група матеріальних цінностей, що тривалий час функціонують у галузі матеріального виробництва та невиробництва
Довгострокові фінансові інвестиції	Активи, передані підприємствами іншим суб'єктам господарювання з метою збільшення прибутку за рахунок відсотків, дивідендів тощо, збільшення вартості капіталу або отримання інших вигод для інвесторів
Довгострокова дебіторська заборгованість	Заборгованість фізичних та юридичних осіб, яка не виникатиме під час звичайного операційного циклу, буде погашена за дванадцять місяців з дати нарахування
Інші необоротні активи	Необоротні активи від розстрочки зобов'язань перед підприємством

Існує така класифікація активів підприємства [27, с. 250]:

1) залежно від об'єкта фінансового управління:

- необоротні активи: основні засоби, нематеріальні активи, довгострокові фінансові інвестиції, інші необоротні активи;
- оборотні активи: запаси товарно-матеріальних цінностей; незавершене виробництво; дебіторська заборгованість; грошові активи; поточні фінансові інвестиції, інші оборотні активи.

2) за речовою формою об'єкта інвестування:

- реальні активи: до них належать матеріальні та нематеріальні активи;
- фінансові активи;

3) за строком отримання грошового потоку: короткострокові; довгострокові.

4) за формою отримання доходів:

- активи, що приносять дохід в явній формі – рентні платежі, проценти за облігаціями, дивіденди за акціями і т. ін.;
- активи, що приносять дохід в прихованій формі (лише при продажу активів) – різниця цін купівлі-продажу, гудвіл і та. ін.

5) за регулярністю отримання доходу: з одноразовим доходом; з періодичним доходом; з регулярним доходом;

б) за ступенем ризику:

– активи з гарантованим грошовим потоком (без ризиків);

– активи з негарантованим грошовим потоком (ризикові).

7) залежно від рівня ліквідності: високоліквідні; середньоліквідні; низьколіквідні; неліквідні.

Класифікація необоротних активів підприємства:

1) за основними функціональними видами:

а) основні засоби. Вони представляють сукупність матеріальних активів підприємства у вигляді засобів праці, очікуваний строк корисного використання яких перевищує один рік, які багаторазово беруть участь в операційному процесі і переносять на продукцію свою вартість частинами.

б) нематеріальні активи. Вони характеризують сукупність немонетарних активів, які не мають матеріальної форми, строк використання яких в операційній діяльності підприємства перевищує один рік;

2) за характером обслуговування окремих напрямів операційної діяльності:

а) необоротні активи, які обслуговують процес виробництва продукції. До них відносяться всі види основних засобів і нематеріальних активів підприємства, які беруть участь в виробництві продукції;

б) необоротні активи, які обслуговують процес реалізації продукції. До них відносяться всі види основних засобів і нематеріальних активів підприємства, які забезпечують продаж виготовленої продукції;

в) необоротні активи, які обслуговують процес управління операційною діяльністю. Включаючи всі види основних засобів та нематеріальних активів підприємства, які забезпечують процес управління цією діяльністю;

3) за характером володіння операційні необоротні активи підприємства поділяються на: власні необоротні активи; орендовані необоротні активи.

4) за формами застави кредиту і особливостями страхування виділяють наступні групи необоротних активів: рухомі необоротні активи; нерухомі необоротні активи;

5) за характером відображення зносу необоротні активи поділяються на:

а) амортизаційні необоротні активи. До них відносяться основні засоби і частина нематеріальних активів, за якими фізичний і моральний знос відображається в обліку як поступове нарахування амортизації;

б) неамортизаційні необоротні активи. До них відносяться інша частина необоротних активів підприємства, рівень зносу яких фінансовим обліком не відображається.

Щоб охарактеризувати активи, як об'єкти управління, необхідно відзначити особливості їх окремих складових. Отже, необоротні активи є найменш мобільною частиною майна підприємства. Основна відмінність полягає в багаторазовому використанні в процесі господарської діяльності і частковій амортизації протягом кожного операційного циклу. Переваги та недоліки необоротних активів над оборотними активами та навпаки показано в табл. 1.3. [43, с. 52]

Таблиця 1.3

Переваги та недоліки необоротних активів над оборотними активами

	Переваги	Недоліки
Необоротні активи	Менший ризик впливу інфляційного процесу та можливе збільшення ринкових цін на нерухомість вищими темпами, ніж темпи інфляції; тривалий період використання у виробничому процесі, здатність приносити стабільний прибуток у разі несприятливої господарської діяльності.	Низький рівень маневреності, неможливість швидко змінити структуру вкладених коштів, низький рівень ліквідності і неспроможність забезпечити потік платежів за погіршення платоспроможності підприємства.
Оборотні активи	Можливість швидкого перетворення оборотних активів у грошові кошти, вища ліквідність, перебування частини оборотних активів у вигляді готових засобів платежу, можливість підвищити швидкість обігу раціональним управлінням	Можливе інфляційне знецінення грошових коштів, додаткові витрати на утримання зайвих оборотних активів, вищий рівень фінансових ризиків.

Загальною інформаційною основою в управлінні активами є баланс підприємства, насамперед її активи. Оскільки кредитори мають першочергові права щодо майна підприємства, для задоволення своїх потреб інформація балансу класифікується у такий спосіб, щоб наочно відобразити платоспроможність підприємства, тобто ймовірність погашення заборгованості у разі його ліквідації. У зв'язку із зазначеним вище важливою умовою визначення платоспроможності підприємства є об'єктивна оцінка його активів.

Активи визначаються і відображаються в балансі у грошовому виразі з використанням певної бази оцінки. Коли підприємство складає баланс, воно, як правило, бере його за основну собівартість, тобто його первісну вартість, яка відображається в сумі грошових коштів, сплачених підприємством за актив при придбанні активу. Водночас зазначена оцінка може комбінуватися з іншими оцінками залежно від призначення даного активу. Зокрема, нематеріальні активи відображаються в балансі за собівартістю їх придбання чи створення. Якщо нематеріальні активи надійшли у результаті обміну на інші активи, то їх собівартість визначається за отриманою вартістю активу. Вартість нематеріальних активів – це сума, за якою актив може бути обміняний чи отриманий в операції між зацікавленими сторонами

1.2. Методичні аспекти управління активами та джерела їх формування

Для виживання в ринковому середовищі кожне підприємство повинне забезпечувати ефективне використання та прискорення оборотності активів, а також підтримувати достатню платоспроможність та ліквідність балансу.

За цих умов підприємству необхідно розробляти політику комплексного оперативного управління оборотними активами, що полягає [37, с. 42]:

- у виборі оптимального рівня і раціональної структури оборотних активів з урахуванням специфіки діяльності підприємства;
- визначенні величини і структури джерел фінансування оборотних

активів.

Розрізняють три типи політики комплексного оперативного управління оборотними активами: агресивну, консервативну і помірковану.

Агресивна політика має такі ознаки [49, с. 320]:

- підприємство здійснює фінансово-господарську діяльність без обмежень збільшення обсягу оборотних активів;
- підприємство накопичує запаси сировини, матеріалів і готової продукції в обсязі, збільшує дебіторську заборгованість і вільні залишки коштів на рахунках у банку.

Така діяльність підприємства передбачає збільшення частки оборотних активів у загальному обсязі майна до 50 % і більше, при цьому період їх оборотності сягає 90 днів. Агресивна політика, зазвичай, не забезпечує високої рентабельності активів і допомагає зменшити ризик технічної неплатоспроможності. Несприятливі зовнішні умови на товарному ринку можуть призвести до зниження фінансової стійкості і втрати платоспроможності.

При проведенні консервативної політики управління оборотними активами характерними є те, що підприємство стримує зростання поточних активів і прагне мінімізувати його. У цьому випадку питома вага оборотних активів у загальному обсязі майна складає не більше 40 %, скорочується і період їх оборотності. Підприємства повинні проводити цю політику за достатньо певних умов. Тобто заздалегідь відомі умови й обсяги продажів, терміни надходження коштів і платежів, є необхідні товарно-матеріальні запаси, а терміни їх постачання заздалегідь визначено.

Консервативна політика управління ліквідними активами будується в умовах стабільної фінансово-господарської діяльності підприємства, і в той же час має високу норму рентабельності. Однак через непередбачені тенденції зміни кон'юнктури на товарному і фінансовому ринках можливі ризики високої технічної неплатоспроможності.

Поміркована політика управління оборотними активами підприємства займає проміжне положення, вона характеризується середнім рівнем рентабельності й оборотності активів.

Основні етапи політики управління необоротними активами підприємства представлено в табл. 1.4 [49, с. 321]

Таблиця 1.4

Основні етапи політики управління необоротними активами підприємства

Етап	Характеристика
1 Етап	Аналіз необоротних активів компанії, що працювала у попередньому період. Він проводиться з метою вивчення динаміки загального обсягу і структури необоротних активів, ступеня їх придатності, інтенсивності оновлення та ефективності використання;
2 Етап	Оптимізація загального обсягу і складу необоротних активів підприємства. Розрахунки здійснюються з урахуванням виявлених у процесі аналізу можливих резервів підвищення продуктивного використання необоротних активів у майбутньому періоді;
3 Етап	Забезпечення своєчасного оновлення необоротних активів підприємства. При цьому розраховується загальний обсяг активів, що підлягають оновленню в майбутньому періоді, встановлюються основні параметри і вартість оновлення різних груп активів;
4 Етап	Забезпечення ефективного використання необоротних активів підприємства. Процедура полягає у розробці системи заходів, спрямованих на підвищення рентабельності і фондоддачі необоротних активів;
5 Етап	Формування принципів і оптимізація структури джерел фінансування необоротних активів. Оновлення і приріст необоротних активів підприємства може фінансуватися за рахунок власних і позикових коштів.

При управлінні оборотними активами необхідно комплексно оцінювати їх позитивні та негативні сторони порівняно з необоротними активами.

Основним завданням управління необоротними активами є забезпечення своєчасного оновлення основних фондів та підвищення ефективності їх використання. Можливості оперативного управління необоротними активами незначні. І, навпаки, політика управління оборотними активами відзначається значною маневреністю, можливістю активного впливу на їх розмір, склад, структуру, оборотність, ліквідність та прибутковість.

До основних завдань управління оборотними активами належать:

1. Забезпечення безперебійності виробничого процесу. Для реалізації

цього завдання необхідно сформулювати окремі види активів відповідно до обсягів господарської діяльності підприємства і тривалості його операційного та фінансового циклів.

2. Прискорення оборотності загальної суми оборотних активів. Це завдання управління оборотними активами реалізовується шляхом збільшення частки активів з високою оборотністю і зменшення частки активів, які обертаються повільно. Активи з високою та низькою оборотністю представлені в табл. 1.5 [49, с. 322].

Таблиця 1.5

Елементи активів з високою та низькою оборотністю

Активи з високою оборотністю	Активи з низькою оборотністю
<ul style="list-style-type: none"> – запаси сировини і матеріалів, за якими не створюються страхові резерви; – запаси готової продукції, що користується значним попитом; – грошові кошти, які постійно перебувають у платіжному обороті. 	<ul style="list-style-type: none"> – сезонні запаси сировини і матеріалів; – запаси готової продукції зі знизженим попитом; – довгострокову та короткострокову дебіторську заборгованість; – усі форми поточних фінансових інвестицій строком більше шести місяців; – неліквідні фінансові інструменти.

3. Забезпечення ліквідності оборотних активів, достатньої для підтримки платоспроможності підприємства за поточними фінансовими зобов'язаннями. Дане завдання реалізується за допомогою постійного контролю за розміром оборотних активів у грошовій, абсолютно ліквідній формі, а також шляхом забезпечення відповідної частини високоліквідних активів у вигляді поточних фінансових інвестицій та інших активів, які можуть швидко, якщо необхідно трансформуватися у грошові кошти;

4. Забезпечення підвищення рентабельності оборотних активів. Щоб реалізувати дане управлінське завдання потрібно своєчасно використати тимчасово вільних залишків грошових активів для формування ефективного портфеля поточних фінансових інвестицій, що можуть принести підприємству прямий дохід у формі процентів або дивідендів, розміщення коштів на депозит, відкриття контокорентних рахунків у банку.

5. Мінімізація ризиків і втрат, пов'язаних з формуванням і використанням оборотних активів. Всі види оборотних активів якоюсь мірою пов'язані з

ризиком втрати. Для грошових активів в основному властивий ризик інфляційних втрат; поточним фінансовим інвестиціям – ризик втрати частини доходу у зв'язку з несприятливою кон'юнктурою фінансового ринку, а також ризик інфляційних втрат; дебіторській заборгованості – ризик неповернення або несвоєчасного повернення, а також ризик інфляційних втрат; запасам товарно-матеріальних цінностей – ризик втрати від форс-мажору і природного убутку та ін. [49, с. 323].

Для забезпечення повної та своєчасної потреби в оборотних засобах в процесі фінансово-господарської діяльності підприємства існує система фінансування оборотних активів.

Підприємства формують оборотні активи за рахунок коштів бюджетів різних рівнів, засновників, пайових внесків членів колективу, внесків іноземних учасників (для спільних підприємств), виручки від реалізації цінних паперів (акцій). Перераховані ресурси утворюють початковий оборотний капітал. При дефіциті цих ресурсів для формування оборотних активів підприємства можуть залучати банківський кредит та інші позики.

Для підприємств, які здійснюють свою діяльність, фінансування оборотних активів зводиться до покриття збільшення планової потреби в оборотних засобах.

Важливість питань, пов'язаних з джерелами формування оборотних активів, обумовлена тим, що вони роблять вплив на швидкість обороту і ефективність їх використання. Крім цього, кон'юнктура ринку постійно міняється, тому потреби підприємства в оборотних коштах нестабільні. Покрити ці потреби лише за рахунок власних джерел стає практично неможливо. До того ж ефективність використання позикових засобів у ряді випадків виявляється вищою, ніж використання власних коштів.

Рис. 1.1 Джерела формування оборотних активів [54, с. 202]

Як бачимо, оборотні активи підприємства формують з джерел, які можна поділити на 3 групи: власні, прирівняні до власних (додатково залучені) й позичені.

Розмір власних оборотних коштів, що закріплені за підприємством, не є постійною величиною. Суму власних оборотних коштів під час складання фінансового плану щорічно уточнюють у зв'язку зі зміною обсягу виробництва, асортименту продукції, умов постачання і збуту. Крім того, на підприємствах виникають проблеми з несвоєчасним надходженням коштів за відвантаженою продукцією, нагромадженням на складі нереалізованої готової продукції, несвоєчасним і неповним виконанням договірних зобов'язань постачальниками та через інші обставини, що спричиняють потребу в додаткових коштах.

Задовольнити цю потребу власними ресурсами практично неможливо. Тому економічно недоцільно формувати оборотний капітал лише із власних джерел, оскільки це зменшує здатність компанії самостійно залучати кошти та збільшує ризик фінансової нестабільності підприємства. У цій ситуації компанії змушені подавати заявки на позики та залучати кошти у формі короткострокових банківських та інших позик, комерційних позик та кредиторської заборгованості.

Як правило, мінімальну потребу підприємства в оборотних коштах покривають за рахунок таких власних джерел: статутного капіталу, відрахування від прибутку у фонди спеціального призначення; цільового фінансування та цільових надходжень (із бюджету, галузевих і міжгалузевих позабюджетних фондів).

Підприємства, які тільки починають свою діяльність, формують оборотні кошти за рахунок коштів статутних фондів. У вже діючій компанії джерелом самофінансування оборотних активів є наявний прибуток компанії, що залишається в розпорядженні підприємства, надходження від емісії цінних паперів, а також прирівняні до власних оборотних коштів сталі пасиви..

До коштів, які можна прирівняти до власних, належать сталі пасиви. Це цільові фонди, які перебували в господарському обігу підприємства завдяки системі валютних розрахунків, але вони йому не належать. До використання за призначенням вони в сумі мінімального залишку є джерелами формування оборотних коштів підприємства. [19, с. 45]

Розмір мінімальної заборгованості зі заробітної плати залежить від часу її виплати і терміну, за який її виплачують. Чим більший розрив між терміном виплати заробітної плати і кінцевою датою періоду, за який її сплачують, тим вища заборгованість, тим більше коштів підприємство може використати в господарському обігу.

До додатково залучених належать кошти інших кредиторів, які надають підприємствам у позику під певний (обумовлений) відсоток на термін до одного року з оформленням векселя чи іншого боргового зобов'язання. Підприємство, виписуючи кредитору вексель, до моменту оплати векселя продовжує

користуватися коштами, що фактично належать кредитору, таким чином відстрочуючи платіж. Подібним чином компанії використовують комерційний кредит, оскільки їм бракує фінансових ресурсів від покупців (споживачів) і не можуть платити постачальникам. Постачальник дає згоду на надання відстрочки платежу за продукцію, що поставляється, і від споживача (підприємства) він замість грошей одержує вексель або інше боргове зобов'язання. Використання комерційного кредиту спрощує продаж товарів, прискорює оборот оборотних коштів та зменшує попит на кредитні та грошові ресурси.

Кредиторська заборгованість є додатковим джерелом оборотних коштів поза планом, що пов'язано з відсутністю власних оборотних коштів. Наявність кредиторської заборгованості постачальникам засвідчує участь у господарському обігу підприємства коштів інших суб'єктів господарювання.

Іншими словами, кредиторська заборгованість – це короткострокові зобов'язання підприємств, які виникають за [19, с. 46]:

- розрахунками з бюджетом;
- розрахунковими документами, термін оплати яких не настав і які не сплачено в строк;
- не від фактурованими поставками-розрахунками взаємних вимог, векселями, термін оплати яких не настав і які не сплачено в строк;
- короткостроковими кредитами.

Кредиторська заборгованість є допустимою (нормальною), якщо її зумовлено встановленим порядком розрахунків. Але на підприємстві може бути і прострочена кредиторська заборгованість, що утворюється в результаті порушення порядку та термінів оплати розрахункових документів.

При кредиторській заборгованості постачальникам залучення коштів відбувається у товарній формі на відміну від банківського кредиту, який виступає у грошовій формі [19, с. 47].

Кредити банку дають змогу фінансувати витрати, пов'язані з придбанням оборотних (поточних) активів, із сезонними потребами підприємства, тимчасовим збільшенням виробничих запасів, виникненням (збільшенням)

дебіторської заборгованості, податковими платежами та іншими зобов'язаннями, сформувати запаси сировини, матеріалів, готової продукції та інших видів матеріальних цінностей.

Планування потреби в позикових оборотних коштах включає розрахунок необхідної суми кредиту з урахуванням залишку нормованих товарно-матеріальних цінностей і визначення потреби в кредиті.

Суму кредиту з урахуванням залишку нормованих товарно-матеріальних цінностей визначають для кожного об'єкта як різницю між запланованою вартістю матеріальних цінностей за чинними цінами та власними оборотними коштами.

Необоротні активи беруть участь у багатьох процесах виробництва і поступово переносять свою вартість на новий продукт. Вартість цих активів на початок і кінець року відображається в балансі підприємства в розрізі їх видів. Основна частина необоротних активів виступає у формі основних засобів (будівлі, споруди, обладнання, машини і т. п.), які залежно від призначення поділяються на виробничі і невиробничі.

Створення необоротних активів та їх зміст вимагає значних вкладень фінансових ресурсів на тривалий період часу. Тому управління цим елементом майна, крім технічних рішень, вимагає постійного регулювання фінансових потоків, пов'язаних з формуванням і експлуатацією даних ресурсів. Фінансові явища виникають на всіх стадіях і етапах життєвого циклу постійного майна.

Таблиця 1.6

Етапи вирішення фінансових завдань в управлінні необоротними активами

1-й Етап	При формуванні необоротних активів (придбання, будівництво, оренда).	На даному етапі пріоритетне значення має обґрунтування величини відповідного капіталу, джерел фінансування та раціонального розміщення, сприяння створенню сучасного технічного потенціалу підприємства. Кінцевим результатом цих дій є конкурентоспроможність даного підприємства і досягнення позитивних фінансових результатів;
2-й Етап	У процесі експлуатації необоротних активів, що пов'язано з необхідністю утримання постійного майна у відповідному технічному стані.	Ці проблеми багато в чому залежать від напрямку і використання коштів на проведення необхідних ремонтів і модернізацію основних засобів;

3-й Етап	На етапі ліквідації зношених і застарілих основних засобів.	Управлінські рішення в галузі фінансів, пов'язані з визначенням витрат і доходів від ліквідації основних засобів, доцільно приймати з урахуванням кінцевих результатів цих операцій;
4-й Етап	Обґрунтування обсягу і структури джерел фінансування необоротних активів, спрямованих на досягнення стратегічних цілей розвитку підприємства.	Це пов'язано з вибором оптимального інвестиційного проекту, що забезпечує суттєвий економічний ефект за рахунок його експлуатації та підвищення віддачі від вкладеного капіталу.

На всіх етапах вирішення фінансових завдань в управлінні необоротні активи повинен бути присутнім систематичний контроль (поточний і наступний) за витрачанням фінансових ресурсів в даній галузі господарювання.

Одним з основних завдань управління є визначення обсягу і структури постійного капіталу, що використовується для формування необоротних активів, для забезпечення безперервності виробничого процесу та конкурентоспроможність підприємства. На початковому етапі функціонування господарського суб'єкта на ці цілі спрямовується частина власного капіталу (власні заощадження та інші цінності). В акціонерних товариствах в якості основних джерел виступають вклади і майно засновників. Функціонуючі підприємства збільшують обсяг необоротних активів за рахунок отриманого прибутку, додаткової емісії акцій та накопиченої амортизації.

У разі нестачі власних коштів для формування та функціонування необоротних активів так як і оборотних активів, доцільно використовувати і позикові ресурси (банківський кредит, лізинг, облігації та інші види позик), які відрізняються довгостроковим характером використання і враховують реальну можливість погашення відповідної заборгованості. Фінансовий менеджер повинен постійно реально оцінювати потребу господарського суб'єкта у фінансових ресурсах на формування та утримання необоротних активів та їх основної частини – основних засобів.

Для цього необхідно забезпечити та контролювати раціональні пропорції між власними та позиковими ресурсами на фінансування необоротних активів, необхідних для наявності та функціонування технічного потенціалу та фінансової безпеки його діяльності, оптимізацію витрат на формування постійного капіталу і підвищення його рентабельності, платоспроможність

підприємства для погашення довгострокових позик за рахунок збільшення ефективності основних засобів.

Отже, можна зробити висновок, що основне завдання управління активами як оборотними так і необоротними полягає у своєчасному оновленню виробничих фондів, впливу на їх розмір, склад, структуру та прибутковість.

Основними джерелами фінансування оборотних та необоротних активів підприємства є власні кошти (статутний капітал підприємства), залучені (кошти від продажу цінних паперів) та позикові (банківський кредит, лізинг, облігації та інші види позик).

1.3. Показники оцінки ефективності управління активами

Для забезпечення стійкого розвитку підприємств необхідна ефективна стратегія використання та формування його активів, як оборотних так і необоротних.

По перше для прийняття правильних управлінських рішень потрібен чіткий аналіз використання оборотних активів.

Управління оборотними активами в більшості випадків зводиться, з одного боку, до визначення достатнього рівня і раціональної структури оборотних активів (підходи до формування оборотних активів), а з іншого боку – до визначення величини і структури джерел їхнього фінансування (стратегії управління оборотним капіталом).

Результати діагностики оборотних активів дозволяють правильно планувати та управляти оборотними активами. У цьому аспекті в працях, що присвячені управлінню оборотних активів, основними показниками ефективності оборотних активів є коефіцієнт обертання оборотних коштів, тривалість обертання оборотних коштів, коефіцієнт завантаження оборотних коштів, рентабельність оборотних коштів, абсолютне та відносне вивільнення оборотних коштів [52, с. 443].

Для проведення аналізу ефективності використання оборотних активів на підприємствах використовують наступні загальновизнані методи: горизонтальний аналіз; вертикальний аналіз; аналіз із застосуванням коефіцієнтів; факторний аналіз; нормування; метод АВС; оптимізація. [56].

Суть горизонтального аналізу полягає в порівнянні показників оборотних активів попереднього і поточного року. При цьому здійснюється постатейне зіставлення показників і визначається абсолютна і відносна їх зміна [12, с. 103].

На відміну від горизонтального, що відображають динаміку показників оборотних активів за ці роки, вертикальний аналіз – це аналіз внутрішньої структури оборотних активів. При проведенні такого аналізу ціла частина прирівнюється до 100 % і обчислюється питома вага кожної її складової. За допомогою цього методу аналізу ми можемо з'ясувати, яка частка групи (або підгрупи) є конкретною статтею, що дозволяє нам визначити вплив цієї статті на корпоративну діяльність

Метод аналізу з використанням коефіцієнтів полягає в тому, що оцінку ефективності проводять з використанням коефіцієнтів, розрахованих за статистичними даними діяльності підприємств. Таким чином, вивчаються такі важливі аспекти фінансового стану і результатів діяльності підприємства, як ліквідність, довгострокова платоспроможність, рентабельність [41, с. 151].

Ефективність використання оборотних коштів оцінюється на основі фінансової звітності за допомогою системи показників, до яких належать:

- коефіцієнт обертання оборотних коштів – визначається як відношення обсягу реалізації продукції до середньорічної суми оборотних активів;
- тривалість обертання оборотних коштів (дні) – відношення тривалості планового періоду (360 днів) до коефіцієнта обертання;
- коефіцієнт завантаження оборотних коштів – показник, обернений до коефіцієнта обертання;
- рентабельність оборотних коштів (%) – визначається як відношення прибутку від звичайної діяльності до оборотних активів.

Розглянемо напрями проведення аналізу оборотних активів, які пропонують автори праць з економічного аналізу табл. 1.8 [41, с. 152].

Таблиця 1.8

Напрями проведення аналізу оборотних активів

Автор	Напрями проведення економічного аналізу
Л. М. Драгун [17, с. 15]	Пропонується аналіз ефективності використання оборотних засобів підприємства вести у двох напрямках:
	1) традиційний аналіз абсолютних і відносних показників;
	2) якісний, кількісний і факторний аналіз.
	Цей метод є найбільш прийнятним, оскільки забезпечує діагностику ліквідних активів за рахунок різних абсолютних та відносних показників.
І. О. Бланк [6, с. 254]	Рекомендується аналізувати оборотні активи за показниками ділової активності, що дозволяє виявити як швидко обертаються фінансові ресурси підприємства, вкладені в його поточні активи.
О. С. Поважний [40, с. 43]	Рекомендується розраховувати показник рентабельності оборотних засобів як відношення прибутку від реалізації продукції до розміру оборотних засобів.
Н.О. Окселекко [36, с. 315]	Пропонується виділяти такі групи фінансових коефіцієнтів: показники стану та структури оборотних активів; узагальнюючі показники ефективності оборотних активів (показники рентабельності); показники ділової активності; показники ліквідності; показники фінансової стійкості.
А. В. Шегда [53, с. 147]	Пропонується до показників, що характеризують оборотні кошти, відносити: коефіцієнт оборотності оборотних коштів, тривалість одного обороту, показник віддачі (рентабельності) оборотних коштів та суму вивільнення.
Л. А. Жмінська [20, с. 77]	Пропонується виділяти ліквідність та ефективність. У складі показників ліквідності виділяють відношення чистого оборотного капіталу до загальної сукупності активів, коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт термінової ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності та безпечний інтервал. У складі показників ефективності виділяють оборотність активів, оборотність чистого оборотного капіталу, тривалість запасів в днях, оборотність запасів, середній період збору дебіторської заборгованості, оборотність дебіторської заборгованості.

Таким чином, провівши аналіз вищевикладеного матеріалу, можна запропонувати наступну послідовність проведення аналізу оборотних активів за допомогою ряду коефіцієнтів:

1. Коефіцієнт оборотності оборотних активів обчислюється як відношення чистої виручки від реалізації продукції (робіт, послуг) до середньої величини оборотних активів підприємства [21, с. 34]:

$$K_{об а} = \frac{ЧД}{ОА}, \quad (1.1)$$

де, ЧД – чистий дохід (виручка) від реалізації продукції;

ОА – оборотні активи підприємства.

2. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості розраховується як відношення чистої виручки від реалізації продукції (робіт, послуг) до середньорічної величини дебіторської заборгованості [21, с. 34]:

$$K_{об дз} = \frac{ЧД}{ДЗ}, \quad (1.2)$$

де, ДЗ – середньорічні залишки дебіторської заборгованості.

3. Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів розраховується як відношення собівартості реалізованої продукції (С) до середньорічної вартості матеріальних запасів (МЗ) та характеризує швидкість реалізації товарно-матеріальних запасів підприємства [21, с. 34]:

$$K_{об мз} = \frac{С}{МЗ}, \quad (1.3)$$

4. Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача) розраховується як відношення чистої виручки від реалізації продукції (робіт, послуг) (ЧД) до середньорічної вартості основних засобів (ОЗ). Він показує ефективність використання основних засобів підприємства, розрахуємо за формулою [21, с. 35]:

$$K_{ФВ} = \frac{ЧД}{ОЗ}, \quad (1.4)$$

де, ОЗ – середньорічна вартість основних засобів.

5. Тривалість обороту оборотних активів розраховується як відношення тривалості звітного періоду до коеф. оборотності оборотних активів [21, с. 35]:

$$T_{об} = \frac{360}{Коб_{ОА}}, \quad (1.5)$$

6. Строк погашення дебіторської заборгованості розраховується як відношення тривалості звітнього періоду до коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості [21, с. 35]:

$$T_{об} = \frac{360}{Коб_{ДЗ}}, \quad (1.6)$$

7. Коефіцієнт забезпеченості власним оборотним капіталом відображає частку власного оборотного капіталу в загальній величині оборотних активів і визначається за формулою [21, с. 35]:

$$T_{об} = \frac{ВOK}{ОА}, \quad (1.7)$$

де, ВOK – власний оборотний капітал.

8. Коефіцієнт забезпечення матеріальних записів власними оборотними коштами. Даний коефіцієнт показує, якою мірою матеріальні запаси покриті власними коштами і не потребують залучення позикових [21, с. 36]:

$$КЗМЗ_{ВOK} = \frac{ВOK}{З}, \quad (1.8)$$

де, З - середньорічна вартість запасів підприємства;

Нормальним явищем є рівень коефіцієнта 60 – 80%. Деякі автори називають критичну величину – 50%.

9. Коефіцієнт рентабельності оборотних активів показує величину прибутку, яка припадає на одну гривню оборотних активів, розраховується за формулою [21, с. 36]:

$$P_{ОА} = \frac{ЧП}{ОА} * 100, \quad (1.9)$$

де ЧП – величина чистого прибутку або збитку отриманого підприємством.

З метою визначення кількісного впливу окремого фактору на результативну ознаку розглянемо методику проведення факторного аналізу

коефіцієнта оборотності оборотних активів. Це дозволить отримати детальну інформацію про вплив факторів на результативний показник.

Розширена модель коефіцієнта оборотності оборотних коштів має вигляд [45, с. 145]:

$$KO_{OK} = \frac{BP}{BЗ+ДЗ+НВ+ГК+ГП+Т+ЮА}, \quad (1.10)$$

де BP – виручка від реалізації; BЗ– виробничі запаси;

ДЗ – дебіторська заборгованість; НВ– незавершене виробництво; ГК– грошові кошти;

ГН – готова продукція; Т – товари,

ЮА – інші оборотні активи.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів за початковий період, розраховується по формулі [45, с. 145]:

$$K_{OOK_{ум1}} = \frac{BP_3}{BЗ_{п}+ДЗ_{п}+НВ_{п}+ГК_{п}+ГП_{п}+Т_{п}+ЮА_{п}}, \quad (1.11)$$

Коефіцієнт оборотності оборотних активів за умови, що виручку підприємство отримає на рівні звітного періоду, а інші показники залишаться на рівні початкового періоду [45, с. 145]:

$$K_{OOK_{ум2}} = \frac{BP_3}{BЗ_3+ДЗ_{п}+НВ_{п}+ГК_{п}+ГП_{п}+Т_{п}+ЮА_{п}}, \quad (1.12)$$

Коефіцієнт оборотності оборотних активів за умови, що підприємство отримає виручку, величина запасів буде на рівні звітного періоду, а інші показники залишаться на рівні початкового періоду [45, с. 146]:

$$K_{OOK_{ум3}} = \frac{BP_3}{BЗ_3+ДЗ_3+НВ_{п}+ГК_{п}+ГП_{п}+Т_{п}+ЮА_{п}}, \quad (1.13)$$

Коефіцієнт оборотності оборотних активів за умови, що підприємство отримає виручку, величина запасів і дебіторська заборгованість будуть на рівні звітного періоду, а інші показники залишаться на рівні початкового періоду [45, с. 146]:

$$K_{OOK_{ум4}} = \frac{BP_3}{BЗ_3+ДЗ_3+НВ_3+ГК_{п}+ГП_{п}+Т_{п}+ЮА_{п}}, \quad (1.14)$$

Коефіцієнт оборотності оборотних активів за умови, що підприємство отримує виручку; величина запасів, дебіторської заборгованості та незавершеного виробництва будуть на рівні звітного періоду, а інші показники залишаться на рівні початкового періоду [45, с. 146]:

$$\text{Коок}_{\text{ум5}} = \frac{\text{ВР}_3}{\text{ВЗ}_3 + \text{ДЗ}_\text{п} + \text{НВ}_3 + \text{ГК}_\text{п} + \text{ГП}_\text{п} + \text{Т}_\text{п} + \text{ІОА}_\text{п}}, \quad (1.15)$$

Коефіцієнт оборотності оборотних активів за умови, що підприємство отримує виручку; величина запасів, величина дебіторської заборгованості, незавершеного виробництва, грошових коштів будуть на рівні звітного періоду, а інші показники залишаться на рівні початкового періоду [45, с. 147]:

$$\text{Коок}_{\text{ум6}} = \frac{\text{ВР}_3}{\text{ВЗ}_3 + \text{ДЗ}_\text{п} + \text{НВ}_3 + \text{ГК}_\text{п} + \text{ГП}_\text{п} + \text{Т}_\text{п} + \text{ІОА}_\text{п}}, \quad (1.16)$$

Коефіцієнт оборотності оборотних активів за умови, що підприємство отримує виручку; величини запасів, дебіторської заборгованості, незавершеного виробництва, грошових коштів та готової продукції будуть на рівні звітного періоду, а величина товарів залишиться на рівні початкового періоду [45, с. 147]:

$$\text{Коок}_{\text{ум7}} = \frac{\text{ВР}_3}{\text{ВЗ}_3 + \text{ДЗ}_\text{п} + \text{НВ}_3 + \text{ГК}_\text{п} + \text{ГП}_\text{п} + \text{Т}_\text{п} + \text{ІОА}_\text{п}}, \quad (1.17)$$

Коефіцієнт оборотності оборотних активів за звітний період [45, с. 147]:

$$\text{Коок}_3 = \frac{\text{ВР}_3}{\text{ВЗ}_3 + \text{ДЗ}_\text{п} + \text{НВ}_3 + \text{ГК}_\text{п} + \text{ГП}_\text{п} + \text{Т}_\text{п}}, \quad (1.18)$$

Окрім аналізу оборотних активів для прийняття правильних управлінських рішень потрібен чіткий аналіз використання необоротних активів.

Метою фінансового менеджменту є забезпечення своєчасного відновлення операційних необоротних активів і підвищення ефективності їх використання.

Отже, в результаті вищевикладеного матеріалу, було сформульовано суть оборотних активів як грошових коштів підприємства, вкладених в оборотні виробничі фонди і фонди обігу з метою забезпечення безперервності процесу виробництва і реалізації продукції. Доведено, що оборотні активи являють собою сукупність багатьох важливих ланок, без яких неможливий виробничий процес та нормальне функціонування підприємства в цілому. Проаналізовано показники, які визначають ефективність використання оборотних активів підприємства.

Крім того для забезпечення підвищення ефективності використання операційних необоротних активів можна розглядати заходи щодо скорочення потреби в обсязі їх фінансування і підвищення темпів економічного розвитку підприємства за рахунок раціонального використання власних фінансових ресурсів.

Висновки до розділу 1

Актив – це ресурс, використання якого може збільшити економічні вигоди в майбутньому.

1. Для здійснення господарської діяльності кожне підприємство повинно володіти певним майном, що перебуває у власності або володінні. Все майно, що належить підприємству і відображається в його балансі, називається активами підприємства. Активи підприємства поділяються на оборотні та необоротні активи. Оборотні активи є частиною майна підприємства, що відображається у в матеріально-виробничих запасах, незавершених розрахунках, залишках грошових коштів та фінансових інвестиціях. Необоротні активи є частиною майна підприємства, вона багаторазово бере участь у процесі господарської діяльності та переносить свою вартість на готову продукцію шляхом нарахування амортизаційних відрахувань.

2. Для виживання в ринковому середовищі кожне підприємство повинне забезпечувати ефективне використання та прискорення оборотності активів, а також підтримувати достатню платоспроможність та ліквідність балансу. Розрізняють три типи політики комплексного оперативного управління оборотними активами: агресивну, консервативну і помірковану. Основними джерелами фінансування оборотних та необоротних активів підприємства є власні кошти, залучені та позикові.

3. Для забезпечення стійкого розвитку підприємств необхідна ефективна стратегія використання та формування його активів, як оборотних так і необоротних. Для проведення аналізу ефективності використання оборотних активів на підприємствах використовують наступні загальновизнані методи: горизонтальний аналіз; вертикальний аналіз; аналіз із застосуванням коефіцієнтів; факторний аналіз; нормування; метод АВС; оптимізація.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Загально-економічна характеристика підприємства ТОВ «Рівне-Борошно»

Історія розвитку підприємства ТОВ «Рівне-Борошно» почалася в 40-х роках минулого століття. У 1941-1942 роках на базі існуючого млина було започатковано Державне підприємство «Заготзерно». У 1967-1969 роках на базі колишнього старого млина, було надбудовано ще три виробничих поверхи на окремих самостійних колонах, а також бункери для неочищеного зерна та склад безтарного зберігання борошна ємністю 500т. У 1997 р. існуюче підприємство перейшло у підпорядкування ВАТ «Рівненський КХП». І вже 29 березня 2001 року було засновано Закрите акціонерне товариство «Рівне-Борошно» на базі ВАТ «Рівненський комбінат хлібопродуктів».

З 2012 року підприємство перейменоване на Приватне акціонерне товариство «Рівне-Борошно».

Рішення про припинення ПРАТ «Рівне-Борошно» у зв'язку з реорганізацією шляхом перетворення в Товариство з обмеженою відповідальністю «Рівне-Борошно» прийнято загальними зборами акціонерів ПРАТ «Рівне-Борошно» 15.09.2017 року (протокол № 15-09/17 від 15.09.2017 року) у зв'язку із тим, що виконання обов'язків, визначених Законом України «Про акціонерні товариства» по обслуговуванню організаційно-правової форми для ПРАТ «Рівне-Борошно» є надзвичайно затратним.

Виробничий процес підприємства – це сукупність складних основних процесів: базовий, допоміжний та сервісний відділи підприємства можуть вчасно звільнити встановлену продукцію та надати якісні послуги.

В основі лежать три основні напрями: заготівельна діяльність; борошномельне виробництво; фасування та відвантаження готової продукції.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Рівне-Борошно» є підприємницьким господарським товариством, що підпорядковується зборам акціонерів, і створено відповідно до Конституції України, Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, «Про власність», «Про цінні папери і фондову біржу», «Про зовнішньоекономічну діяльність» та інших нормативно-правових актів.

Юридична адреса та місце знаходження Товариства: Україна, м. Рівне, вул. Біла, 35

Директор представляє компанію у всіх установах і організаціях, вирішує самостійно всі питання діяльності фірми, розпоряджається майном підприємства, укладає договори, видає накази і розпорядження, обов'язкові до виконання всіма працівниками підприємства, відповідно до трудового законодавства приймає і звільняє працівників, застосовує заходи заохочення і накладає стягнення на працівників підприємства, відкриває в банках рахунки підприємства. Директор несе в межах своїх повноважень повну відповідальність за діяльність фірми, забезпечення схоронності товарно-матеріальних цінностей, коштів і іншого майна підприємства.

Аналіз основних показників діяльності ТОВ «Рівне – Борошно» проведемо, використовуючи дані фінансово звітності за 2016-2019 роки (табл. 2.1).

Як видно з табл. 2.1, обсяг реалізованої продукції протягом 2016 – 2019 років показав стабільну динаміку зростання. Так у 2017 році обсяг реалізованої продукції зріс на 34,5%, в 2018 році на 16,4%, а в 2019 році на 37,2%.

Облікова кількість штатних працівників протягом вказаного періоду залишається майже на одному рівні. В 2017 році збільшилась на 1 людину, а в 2018 році чисельність зменшилась на одну людину і склала – 164 особи. В 2019 році чисельність збільшилась на 9 чоловік та становить 173 особи.

Продуктивність праці на 1 працівника показує позитивну динаміку, що пояснюється зростанням виручки від реалізації. Так у 2017 році продуктивність праці одного працівника зросла на 32,8%, у 2018 зросла на 17,9%, у 2019 році зросла на 30,1%. За результатами аналізу маємо щорічне зростання вартості основних виробничих фондів, з 89111 тис. грн у 2016 році до 117126 тис. грн у 2019 році, що пов'язано із розширенням діяльності підприємства

Зростання показника фондівіддачі показує ефективне використання основних засобів підприємства. Так значення показника фондівіддачі з 1,4 в 2016 році зросло до 2,4 в 2019 році.

Як видно з табл. 1.2 витрати на 1 грн. продукції в 2016 році становили 0,90 грн. В 2017-2018 роках спостерігалось зменшення витрат на 1 грн. продукції до 0,86 грн. Але в 2019 році дані витрати знову збільшились і становлять 0,91 грн. Інші операційні доходи в 2016 році становили 7244,0 тис. грн. В 2017-2018 роках спостерігалось їх зменшення.

Зменшення інших операційних доходів в 2017 році пов'язане зі зміною вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю в 2016 році в сумі 7164,0 тис. грн. Якщо не враховувати дані доходи, то інші операційні доходи в 2017 році зросли на 4399 тис. грн. В 2018 році дані доходи впали на 80,7% та склали 866,0 тис. грн. Але в 2019 році вони знову зросли і підприємство отримало 5991,0 тис. грн інших операційних доходів.

Аналіз витрат ТОВ «Рівне-Борошно» дозволяє зробити наступні висновки. Протягом 2016-2019 років відбулося збільшення майже за всіма статтями витрат по основній діяльності підприємства, зокрема: собівартість продукції в 2019 році порівняно з 2016 роком збільшилася на 137931,0 тис. грн тис. грн., адміністративні витрати – на 1578,0 тис. грн, витрати на збут – на 4839,0 тис. грн.

В 2019 році собівартість продукції збільшилась на 45,5 %. Адміністративні витрати та витрати на збут різко виросли в 2018 році- 26,2 %, 89,3% відповідно.

Проведемо аналіз елементів операційних витрат (табл. 2.2).

Аналіз елементів операційних витрат показав, що на протязі 2016-2019 років відбулося зростання майже всіх елементів операційних витрат. В загальному операційні витрати на протязі даного періоду збільшились більш ніж в два рази або на 123796,0 тис. грн. Особливо стрімке зростання операційних витрат відбулось в 2019 році – на 70,9 % порівняно з 2018 роком. Найбільше збільшились матеріальні витрати, що пов'язано із зростанням цін на сировину, енергоносії та паливно-мастильні матеріали. В 2019 році зменшились лише інші операційні витрати на 17,2 % порівняно з 2018 роком, але в 2018 році вони зросли на 103,8 % порівняно з 2017 роком.

Аналіз основних показників підприємства показав, що в 2017 році ТОВ «Рівне-Борошно» отримало прибутку на 420,1% більше ніж в 2016 році. Але незважаючи на зростання доходів від реалізації продукції на протязі 2016-2019 років, чистий прибуток ТОВ «Рівне-Борошно» в 2018 -2019 роках впав на 1,7% та 12,2 % відповідно, що пов'язано із збільшення витрат на виробництво продукції.

Таблиця 2.1

Основні техніко-економічні показники ТОВ «Рівне-Борошно» за 2016 - 2019 роки

Показники	Одиниці виміру	Роки				Темп росту, %		
		2016	2017	2018	2019	2017/2016	2018/2017	2019/2018
Доходи від реалізації продукції (без ПДВ)	тис. грн.	129161	173674	202216	277481	34,5	16,4	37,2
Облікова кількість штатних працівників, всього	чол.	164	166	164	173	1,2	-1,2	5,5
Продуктивність праці одного працівника	тис. грн. /чол.	787,6	1046,2	1233,0	1603,9	32,8	17,9	30,1
Фонд оплати праці штатних працівників, всього	тис. грн.	7 104,20	8 176,40	11107	16043,7	15,1	35,8	44,4
Середньомісячна ЗП одного працівника	грн.	1212,04	1795,02	2281,3	2296,3	48,1	27,1	0,7
Вартість основних виробничих фондів	тис. грн.	89111	90244	112181	117126	1,3	24,3	4,4
Витрати на виробництво продукції	тис. грн.	115703	151638	174370	253634	31,1	15,0	45,5
Витрати на 1 грн продукції	грн. /грн.	0,90	0,87	0,86	0,91	-2,5	-1,2	6,0
Інші операційні доходи	тис. грн.	7244	4479	866	5991	-38,2	-80,7	591,8
Адміністративні витрати	тис. грн.	4834	4895	6177	6412	1,3	26,2	3,8
Витрати на збут	тис. грн.	3276	3658	6926	8115	11,7	89,3	17,2
Інші операційні витрати	тис. грн.	1941	2081	2811	1020	7,2	35,1	-63,7
Прибуток (+), збиток (-) від операційної діяльності	тис. грн.	10651	15881	12798	14291	49,1	-19,4	11,7
Інші доходи	тис. грн.	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Інші витрати	тис. грн.	1	0	0	0	-100,0	0,0	0,0
Фінансові витрати	тис. грн.	9259	9434	6971	9797	1,9	-26,1	40,5
Прибуток (+), збиток (-) до оподаткування	тис. грн.	1391	6447	5827	4494	363,5	-9,6	-22,9
Чистий прибуток	тис. грн.	1001	5206	5116	4494	420,1	-1,7	-12,2
Фондовіддача основних виробничих фондів	грн/грн	1,4	1,9	1,8	2,4	32,8	-6,3	31,4
Рентабельність виробництва	%	0,87	3,43	2,93	1,77	296,8	-14,5	-39,6

Таблиця 2.2

Аналіз елементів операційних витрат за 2016-2019 роки, тис. грн

Вид доходу	2016	2017	2018	2019	Темп росту, %				Абсолютні відхилення, тис. грн			
					2017/2016	2018/2017	2019/2018	2019/2016	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	115703	151638	174370	253634	131,1	115	145,5	219,2	35935	22732	79264	137931
Адміністративні витрати	4834	4895	6177	6412	101,3	126,2	103,8	132,6	61	1282	235	1578
Витрати на збут	3276	3658	6926	8115	111,7	189,3	117,2	247,7	382	3268	1189	4839
Інші операційні витрати	1941	2081	2811	1020	107,2	135,1	36,3	52,6	140	730	-1791	-921
Фінансові витрати	9259	9434	6971	9797	101,9	73,9	140,5	105,8	175	-2463	2826	538
Витрати (дохід) з податку на прибуток	390	390	1241	711	100	318,2	57,3	182,3	0	851	-530	321
Всього витрат	135403	172096	198496	279689	127,1	115,3	140,9	206,6	36693	26400	81193	144286

2.2. Оцінка фінансового стану підприємства

Об'єктивна оцінка фінансового стану, своєчасне залучення і ефективне використання фінансових та інших ресурсів є необхідними заходами управління для забезпечення сталого розвитку будь-якої організації та реалізації її стратегічного плану для досягнення стратегічних цілей.

Регулярна оцінка фінансового стану підприємства дозволяє керівництву вирішити потребу в додаткових фінансових ресурсах, їх оптимальному розподілі, плануванні виробничої та маркетингової діяльності підприємства та джерелах фінансування.

Фінансовий стан підприємства можна оцінити, виходячи з його короткострокових та довгострокових перспектив. У короткостроковій перспективі критеріями оцінки фінансового стану компанії є її ліквідність та платоспроможність, тобто здатність повністю та вчасно сплачувати короткострокові борги. Термін "ліквідність" означає плавне перетворення майна у гроші. Під ліквідністю підприємства розуміється його здатність перетворювати свої активи в гроші для покриття всіх необхідних платежів у міру настання їх строку [33, с. 98]:

Усі активи підприємства залежно від ступеня їх ліквідності, тобто від здатності та швидкості перетворення в грошові кошти, можна умовно поділити на такі групи [33, с. 100]:

1. Найбільш ліквідні активи (A1) – це суми грошових коштів підприємства на поточному, валютному та інших рахунках, у касі, короткострокові фінансові вкладення (цінні папери), які можуть бути негайно використані для поточного розрахунку.

2. Активи, що швидко реалізуються (A2) (активи, яким потрібно певний проміжок часу для перетворення) – це дебіторська заборгованість, яка передбачається сплатити протягом 12 місяців після звітної дати, та інші оборотні активи.

3. Активи, що повільно реалізуються (А3) (найменш ліквідні активи) – це запаси і витрати. Ліквідність цієї групи залежить від своєчасності доставки, швидкості та точності банківських документів, швидкості оплати в банку, якості та попиту на товар, його конкурентоспроможності, платоспроможності клієнта, способу оплати тощо.

4. Активи, що важко реалізуються (А4) – це активи, які призначені для довгострокового використання в господарській діяльності. Ця стаття може включати статті першого розділу «Необоротні активи» активів балансу.

Пасиви балансу залежно від ступеня зростання строків погашення зобов'язань групуються так [33, с. 101]:

1. Найбільш строкові зобов'язання (П1) – це кредиторська заборгованість, позики працівникам, інші короткострокові зобов'язання

2. Короткострокові пасиви (П2) – це короткострокові банківські позики та інші позики, які мають бути погашені протягом 12 місяців після звітної дати.

3. Довгострокові пасиви (П3) – це довгострокові банківські позики, позикові кошти та інші довгострокові зобов'язання.

4. Постійні пасиви (П4) – власний капітал підприємства, передбачений в першому розділі балансу.

Якщо оборотні активи компанії перевищують короткострокові зобов'язання підприємство вважається ліквідним. Розділи 2 і 3 активів балансу містять інформацію, що характеризує величину поточних активів.

Інформація про короткострокові зобов'язання підприємства містяться в III розділі пасиву балансу. Як зазначалося вище, аналіз ліквідності підприємства проводиться шляхом складання балансу ліквідності (табл. 2.3).

Для того, щоб визначити ліквідність балансу, необхідно порівняти результати кожної групи активів та пасивів. Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо виконуються умови [30, с. 68]:

Найбільш ліквідні активи $\geq$ Негайні пасиви $A1 \geq П1$;

Активи, що швидко реалізуються $\geq$ Короткострокові пасиви $A2 \geq П2$;

Активи, що реалізуються повільно $\geq$ Довгострокові пасиви $A3 \geq П3$;

Складнореалізовані активи $\leq$ Постійні пасиви $A4 \leq П4$

З таблиці видно, що підприємство, яке аналізується, має низьку ліквідність, так як в 2016 році виконувалась одна умова $A3 \geq П3$ та , в 2017 році виконались дві умови – $A3 \geq П3$, $A4 \leq П4$, в 2018-2019 роках лише одна умова $A3 \geq П3$.

Ліквідність підприємства можна оперативно визначити за допомогою коефіцієнтів ліквідності (табл. 2.4).

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал). є найбільш жорстким критерієм платоспроможності та ліквідності підприємства, який показує, яку частину короткострокової заборгованості воно може погасити в поточний момент або найближчим часом. Теоретично, якщо Кал не нижче 0,2, це вважається достатнім. Це означає, що на 20% підприємство може в поточний момент погасити всі свої короткострокові борги і платоспроможність вважається нормальною. У зарубіжній практиці, в країнах зі стабільною економікою, вважається достатнім, щоб цей коефіцієнт мав будь-яке позитивне значення до 0,01.

Розрахунок даного коефіцієнта показав що ТОВ «Рівне – Борошно» має нижчий коефіцієнт ніж нормативний. В 2018 році він зменшився порівняно з 2017роком та продовжує падати в 2019 році.

Коефіцієнт швидкої (проміжної, суворої) ліквідності, або коефіцієнт кислотного тесту (К) допомагає оцінити можливість погашення короткострокової заборгованості в надзвичайних ситуаціях. Оптимальне значення цього показника лежить в діапазоні 0,7-0,8.

Згідно проведено розрахунку видно, що значення коефіцієнта швидкої ліквідності нижче від нормативного. Це означає , що підприємство в разі необхідності не зможе швидко погасити свої короткострокові зобов'язання. Лише в 2018 році розрахований коефіцієнт відповідає нормативному.

Узагальнюючим показником ліквідності є коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл) (коефіцієнт загальної ліквідності, коефіцієнт покриття, коефіцієнт загальної платоспроможності).

Цей коефіцієнт вимірює загальну ліквідність і показує, наскільки поточні зобов'язання забезпечуються поточними активами, тобто скільки грошових одиниць поточних активів припадає на одну грошову одиницю поточних зобов'язань. Теоретичне значення цього показника становить 1,5-2, 5.

Якщо цей показник дуже високий, це може бути пов'язано із надмірними виробничими запасами, надплановою завантаженістю готової продукції на складах, необґрунтованим зростанням дебіторської заборгованості, тобто із уповільненням обертання капіталу. Постійне зниження коефіцієнта означає зростаючий ризик неплатоспроможності.

В нашому випадку значення коефіцієнта поточної ліквідності нижче від нормативного, але його поступове збільшення з 2017 року показує зменшення ризику неплатоспроможності підприємства.

Таблиця 2.3

Аналіз ліквідності балансу за 2016-2019 рр

Актив	2016	2017	2018	2019	Пасив	2016	2017	2018	2019	Модифікація			
										2016	2017	2018	2019
Найбільш ліквідні активи	859	7346	4334	1433	Негайні пасиви	13589	12732	19129	4006	-12730	-5386	-14795	-2573
Активи, що швидко реалізуються	26529	17157	45925	43211	Короткострокові пасиви	42121	40203	47191	61803	-15592	-23046	-1266	-18592
Активи, що реалізуються повільно	23076	28309	16681	26115	Довгострокові пасиви	7	425	18674	18551	23069	27884	-1993	7564
Складнореалізовані активи	24426	24737	47241	46898	Постійні пасиви	19173	24189	29187	33297	5253	548	18054	13601
Баланс	74890	77549	114181	117657	Баланс	74890	77549	114181	117657	-	-	-	-

Таблиця 2.4

Відносні показники ліквідності за 2016-2019 рр

Показник	2016	2017	2018	2019	Абсолютні відхилення, тис. грн				Відносні відхилення, %			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2019/2016
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал)	0,015	0,14	0,065	0,022	0,124	-0,07	-0,043	0,01	933,33	46,43	33,85	146,67
Коефіцієнт швидкої (проміжної, суворой) ліквідності	0,49	0,46	0,76	0,68	-0,03	0,3	-0,08	0,19	93,88	165,22	89,47	138,78
Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл)	0,92	1,03	1,06	1,08	0,11	0,03	0,02	0,16	111,96	102,91	101,89	117,39

Однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства є його фінансова стійкість (стабільність).

Фінансова стійкість – це надійно гарантована платоспроможність, баланс між власними та залученими засобами, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і партнерів, довіра кредиторів та інвесторів і рівень залежності від них, наявність такої величини прибутку, який би забезпечив самофінансування [21, с. 50].

Основні показники фінансової стійкості представлені в табл. 2.5.

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості показує, що лише деякі з них відповідають нормативам.

Коефіцієнти автономії та фінансової залежності показують залежність підприємства від позичених коштів. На кінець 2019 року спостерігалось незначне зменшення частки позичених коштів, але при нормативному значенні <5 коефіцієнт фінансової залежності в 2019 році становив 0,72.

Частина власного капіталу, який використовується для фінансування поточної діяльності на протязі 2016-2019 років поступово збільшилась з 0,37 до 0,47 при нормативному значенні 0,4.

Частина оборотних активів, яка фінансується з рахунок власного капіталу далека від нормативного значення $>0,1$.

Негативні результати показав розрахунок коефіцієнта фінансової стійкості та коефіцієнта фінансового ризику. В 2019 році на 1 грн. залученого капіталу припадає 0,39 грн власного капіталу при нормативному значенні більше 1,0 .

Розрахунок коефіцієнтів поточних зобов'язань та довгострокових зобов'язань показав, що дані коефіцієнти відповідають нормативним значенням. Згідно отриманих значень видно, що зобов'язання складаються в основному з поточних.

Позитивний результат має коефіцієнт співвідношення необоротних активів і власних коштів. На протязі 2016-2019 років даний коефіцієнт становив більше нормативного значення $>0,5$.

Крім системи коефіцієнтів, наведених в таблиці 2.5, визначальне значення для фінансової стійкості має надлишок (недостача) джерел формування запасів.

У табл. 2.6 наведено розрахунок показників, що характеризують ступінь охоплення різних видів джерел формування запасів

Аналіз показників абсолютної фінансової стійкості показує недостачу власних оборотних засобів та довгострокових джерел формування запасів.

Загальна величина джерел формування запасів на протязі 2016-2019 років поступово збільшилась, хоча в 2019 році порівняно з 2018 роком спостерігалось зменшення на 485 тис. грн.

Таблиця 2.5

Оцінка відносних показників фінансової стійкості за 2016-2019 рр

Показник	Роки				Відхилення							
	2016	2017	2018	2019	абсолютні				відносні, %			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2019-2016
Коефіцієнт автономії	0,26	0,31	0,26	0,28	0,06	-0,06	0,03	0,02	119,23	83,87	107,69	107,69
Коефіцієнт фінансової залежності	0,74	0,69	0,74	0,72	-0,06	0,06	-0,03	-0,02	93,24	107,25	97,30	97,30
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,37	0,44	0,42	0,47	0,07	-0,03	0,05	0,05		95,45	111,90	127,03
Коефіцієнти забезпеченості власними оборотними коштами	-0,08	0,02	-0,21	-0,18	0,10	-0,23	0,04	0,03		-1050,00	85,71	225,00
Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу (коефіцієнт фінансової стійкості)	0,34	0,45	0,34	0,39	0,11	-0,11	0,05	0,05	118,92	75,56	114,71	114,71
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу (коефіцієнт фінансового ризику; фінансування)	2,91	2,21	2,91	2,53	-0,70	0,71	-0,38	-0,38	-25,00	131,67	86,94	86,94
Коефіцієнт фінансового лівериджу	0,00	0,00	0,02	0,64	0,00	0,02	0,62	0,62		4812,41	3641,47	
Коефіцієнт поточних зобов'язань	1,00	0,99	0,78	0,78	-0,01	-0,21	0,00	0,00	99,00	78,79	100,00	78,00
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань	0,00	0,01	0,22	0,22	0,01	0,21	0,00	0,00	10000,00	2200,00	100,00	220000,00
Коефіцієнт співвідношення необоротних і власних коштів	1,23	0,96	1,51	1,38	-0,27	0,56	-0,13	-0,13	78,05	157,29	91,39	112,20

Таблиця 2.6

Ступінь фінансової стійкості в залежності від рівня показників, які подані вище, міститься в табл. 2.7 [25, с. 94].

Таблиця 2.7

Оцінка ступеня фінансової стійкості в залежності від рівня відповідних показників

Абсолютна стійкість	Нормальна стійкість	Нестійке фінансове становище	Кризовий фінансовий стан
$+НВ \geq 0$	$-НВ \leq 0$	$НВ < 0$	$НВ < 0$
$+НД \geq 0$	$+НД \geq 0$	$НД < 0$	$НД < 0$
$+НЗ \geq 0$	$+НЗ \geq 0$	$НЗ \geq 0$	$НЗ < 0$
$1 \div 1,1$	$0 \div 1,1$	$0 \div 0,1$	$0 \div 0,0$

Дані табл. 2.7 свідчать, що фінансовий стан підприємства ТОВ «Рівне-Борошно» значно покращився. В 2016-2018 роках у підприємства було нестійке фінансове становище, а в 2019 році стало нормально стійким.

Але незважаючи на це підприємству необхідно розробити стабілізуючі заходи для покращення ситуації, якими можуть бути скорочення поточних зобов'язань, збільшення джерел власного капіталу, додаткове залучення довгострокових засобів, орієнтованих на розширення виробництва.

Крім розрахованих вище показників до найважливіших економічних категорій, які характеризують ефективність діяльності підприємств, відносять рентабельність. Показники рентабельності характеризують ефективність роботи підприємства в цілому, тобто прибутковість різних напрямків діяльності (виробничої, підприємницької, інвестиційної), та окупність витрат. Їх величина показує співвідношення ефекту з наявними або використаними ресурсами. Тому їх використовують для оцінки підприємства, а також як інструмент в інвестиційній політиці та ціноутворенні.

Проаналізуємо рентабельність діяльності ТОВ «Рівне – Борошно», для цього розрахуємо показники представлені в табл.2.8

Таблиця 2.8

Аналіз показників рентабельності ТОВ «Рівне – Борошно» за 2016-2019 рр, %

Показник	2016	2017	2018	2019	Абсолютні відхилення, %			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Рентабельність реалізованої продукції: - за прибутком від реалізації:	4,14	7,76	7,29	3,36	3,62	-0,47	-3,93	-0,78
- за прибутком від операційної діяльності	8,25	9,14	6,33	5,15	0,90	-2,82	-1,18	-3,10
- за чистим прибутком	0,78	3,49	2,27	1,36	2,71	-1,22	-0,90	0,59
Рентабельність операційних витрат	0,80	3,73	2,41	1,41	2,94	-1,32	-1,00	0,61
Рентабельність діяльності	0,74	3,53	2,32	1,36	2,79	-1,20	-0,97	0,61

Проведений розрахунок рентабельність реалізованої продукції:

1) за прибутком від реалізації показує, скільки припадає прибутку від реалізації на одиницю виручки. У 2016 році даний показник склав 4,14%, а в 2017 році – 7,76%, тобто спостерігалось збільшення рентабельності реалізованої продукції за прибутком від реалізації, що теж позитивно характеризує діяльність підприємства. Але в 2017 році показник почав зменшуватись і в 2019 році склав – 3,36 %.

2) за прибутком від операційної діяльності показує, скільки припадає прибутку від операційної діяльності на одиницю виручки. У 2017 році даний показник мав максимальне значення 9,14%, яке в 2019 році впало до 5,15%.

3) за чистим прибутком показує, скільки припадає чистого прибутку на одиницю виручки. Так як і в попередніх розрахунках в 2017 році відбулося збільшення рентабельності реалізованої продукції за чистим прибутком, а в 2018-2019 роках її зменшення.

Рентабельність операційних витрат характеризує ефективність витрат, пов'язаних з операційною діяльністю. Розрахунок показника показує в 2019 році зниження до 1,41%, але в порівнянні з 2016 роком даний показник збільшився,

Перелік показників рентабельності буде не повним без показника рентабельності діяльності, який узагальнює прибутковість зазначених видів діяльності (операційної, фінансової та інвестиційної). Аналіз показав, що як і попередні показники даний коефіцієнт починаючи з 2017 року зменшився, але він має вище значення ніж в 2016 році.

Таким чином, у 2017 році ТОВ «Рівне – Борошно» показало збільшення за всіма розрахованими показниками рентабельності, з 2018 року ситуація змінилась і всі показники рентабельності показали тенденцію на зменшення.

Але при порівнянні 2019 року з 2016 роком спостерігаємо збільшення майже всіх показників рентабельності, що означає покращення фінансового стану підприємства,

Для попередження та реагування на потенційні ризики, що можуть насуватись на підприємство як зі зовнішнього, так і з внутрішнього середовища розроблено системи раннього попередження, які виявляють та аналізують інформацію про приховані обставини, настання яких може привести до виникнення загрози для підприємства чи до втрати потенційних шансів. [19, с. 10]

Розрізняють декілька груп моделей оцінки ймовірності банкрутства: експертні, економіко-математичні, штучні інтелектуальні системи, метод оцінки фінансового стану. Група економіко-математичних моделей включає дискримінантний та кластерний аналіз, імітаційне моделювання. Найбільш використовуваний для оцінки ймовірності банкрутства підприємств є дискримінантний аналіз. Цей метод базується на побудові дискримінантної функції. В рамках дискримінантного аналізу будується функція та розраховується інтегральний показник. Він дає можливість з досить високою точністю визначити стан підприємства та оцінити ймовірність банкрутства.

Серед західних моделей оцінки ймовірності банкрутства розрізняють модель Альтмана, Спрінгейта, Бівера, Таффлера і Тішоу, Ліса, які виведені з врахуванням особливостей розвитку підприємств зарубіжних країн. Саме у відсутність адаптації до фінансової ситуації вітчизняних підприємств викликає певні застереження при інтерпретації отриманих результатів.

Розглянемо деякі з них. [19, с. 12].

Так, в п'ятифакторній моделі Е. Альтмана використовуються п'ять показників, що характеризують різні сторони фінансового стану підприємства:

$$Z = 1,2 X_1 + 1,4 X_2 + 3,3 X_3 + 0,6 X_4 + 0,999 X_5,$$

де X_1 – власний оборотний капітал / всього активів;

X_2 – нерозподілений прибуток / всього активів;

X_3 – прибуток до виплати відсотків / всього активів;

X_4 – ринкова вартість власного капіталу / зобов'язання;

X_5 – чистий дохід / всього активів.

Для оцінки ймовірності банкрутства слід порівнювати отриманий індекс Z-показника з його критичним значенням (табл. 2.9) [19, с. 12].

Таблиця 2.9

Шкала визначення стану підприємства за моделлю Альтмана

Шкала визначення стану підприємства за моделлю Альтмана	
Значення Z-показника	Ймовірність банкрутства
1,8	Дуже висока
1,81–2,6	Висока
2,61–2,9	Низька
2,91–3	Дуже низька

Розрахунок оцінки ймовірності банкрутства згідно моделі Альтмана представлено в табл. 2.10

Розраховані показники за моделлю Альтмана показують дуже низьку ймовірність банкрутства.

Модель Таффлера і Тішоу враховує сучасний фінансовий стан підприємств через врахування поточних значень фінансових показників:

$$Z = 0,53 X_1 + 0,13 X_2 + 0,18 X_3 + 0,16 X_4$$

де X_1 – операційний прибуток / короткострокові зобов'язання;

X_2 – оборотні активи / сума зобов'язань;

X_3 – короткострокові зобов'язання / сума активів;

X_4 – чистий дохід / сума активів.

При $Z > 0,3$ ймовірність банкрутства низька, а при $Z < 0,2$ висока.

Розрахунок даного показника проведено в табл. 2.11

Розрахунок показав, що згідно моделі Таффлера і Тішоу ймовірність банкрутства ТОВ «Рівне-Борошно» теж низька, так як за 2016-2019 роки показник Z більше 0,3.

Отже, проаналізувавши фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «Рівне-борошно» можна зробити висновок, що не всі розраховані коефіцієнти відповідають нормативним та мають позитивне значення. Незважаючи на низьку ймовірність банкрутства згідно моделі Альтмана та моделі Таффлера і Тішоу підприємству необхідно працювати над покращенням своїх показників, щоб досягти абсолютно стійкого фінансового стану.

Таблиця 2.10

Оцінка ймовірності банкрутства згідно моделі Альтмана

Показники	2016	2017	2018	2019	Абсолютні відхилення				Відносні відхилення, %			
					2017-2016	2018-2017	2019-2017	2019-2016	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2019/2016
Активи, тис. грн.	74890	77549	114181	117657	2659,00	36632,00	3476,00	42767,00	103,55	147,24	103,04	157,11
Власний оборотний капітал, тис. грн.	51356	54413	70002	71385	3057,00	15589,00	1383,00	20029,00	105,95	128,65	101,98	139,00
Нерозподілений прибуток, тис. грн.	9707	14724	19757	24074	5017,00	5033,00	4317,00	14367,00	151,68	134,18	121,85	248,01
Прибуток до виплати відсотків, тис. грн.	9707	14724	19757	24074	5017,00	5033,00	4317,00	14367,00	151,68	134,18	121,85	248,01
Ринкова вартість власного капіталу, тис. грн.	19173	24189	29187	33297	5016,00	4998,00	4110,00	14124,00	126,16	120,66	114,08	173,67
Зобов'язання, тис. грн.	55717	52945	66748	66147	-2772,00	13803,00	-601,00	10430,00	95,02	126,07	99,10	118,72
Чистий дохід	129161	173674	202216	277481	44513,00	28542,00	75265,00	148320,00	134,46	116,43	137,22	214,83
Показник X1	0,82	0,84	0,74	0,73	-	-	-	-	-	-	-	-
Показник X2	0,18	0,27	0,24	0,29	-	-	-	-	-	-	-	-
Показник X3	0,43	0,63	0,57	0,68	-	-	-	-	-	-	-	-
Показник X4	0,21	0,27	0,26	0,30	-	-	-	-	-	-	-	-
Показник X5	1,72	2,24	1,77	2,36	-	-	-	-	-	-	-	-
Показник Z	3,36	4,25	3,58	4,35	0,88	-0,67	0,77	-3,46	126,31	84,33	121,43	129,34

Таблиця 2.11

Оцінка ймовірності банкрутства згідно моделі Таффлера і Тішоу

Показники	2016	2017	2018	2019	Абсолютні відхилення				Відносні відхилення, %			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2019/2016
Активи, тис. грн.	74890	77549	114181	117657	2659	36632	3476	42767	103,55	147,24	103,04	-157,11
Операційний прибуток	10651	15881	12798	14291	5230	-3083	1493	3640	149,10	80,59	111,67	-134,18
Оборотні активи	51356	54413	70002	71385	3057	15589	1383	20029	105,95	128,65	101,98	-139,00
Зобов'язання, тис. грн.	55717	52945	66748	66147	-2772	13803	-601	10430	95,02	126,07	99,10	-118,72
Короткострокові зобов'язання	55710	52935	66320	65809	-2775	13385	-511	10099	95,02	125,29	99,23	-118,13
Чистий дохід	129161	173674	202216	277481	44513	28542	75265	148320	134,46	116,43	137,22	-214,83
Показник X1	0,10	0,16	0,10	0,12	-	-	-	-	-	-	-	-
Показник X2	0,12	0,13	0,14	0,14	-	-	-	-	-	-	-	-
Показник X3	0,13	0,12	0,10	0,10	-	-	-	-	-	-	-	-
Показник X4	0,28	0,36	0,28	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-
Показник Z	0,63	0,77	0,63	0,73	0,14	-0,15	0,11	-0,59	122,63	80,97	117,06	19,47

2.3. Аналіз ефективності управління активами підприємства

Для аналізу ефективності управління активами ТОВ «Рівне-Борошно» проведемо комплексний аналіз активів підприємства та джерел їх утворення.

Аналіз динаміки активів ТОВ «Рівне-Борошно» за 2016-2019 роки наведено у табл. 2.12.

За розрахованими даними можна сформулювати такі висновки:

Загальна вартість активів підприємства за 2016-2019 рр. має тенденцію збільшення. Так в 2017 році активи збільшились на 2659 тис. грн., в 2018 році на 36632 тис. грн., в 2019 році на 3676 тис. грн.

Вартість необоротних активів на протязі 2016-2019 років значно зросла – на 22479 тис. грн., що свідчить про збільшення вартості основних фондів за цей період та їх оновлення.

Оборотні активи підприємства в 2019 році становлять 71385 тис. грн., що більше ніж в 2016 році на 20029 тис. грн.

Найбільшу суму в дебіторській заборгованості становить дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, яка за в 2019 році порівняно з 2016 роком збільшилась в три рази.

Грошові кошти та їх еквіваленти після різкого зростання в 2017 році до 7346 тис. грн. в 2019 році зменшились до 1433 тис. грн.

Після зменшення в 2018 році запасів в 2019 вони знову зросли, що в основному відбулося за рахунок збільшення на 7290 тис. грн. готової продукції.

Таблиця 2.12

Аналіз динаміки активів ТОВ «Рівне-Борошно» за 2016-2019 рр

Актив	2016	2017	2018	2019	ВІДХИЛЕННЯ					
	тис. грн	тис. грн	тис. грн	тис. грн	абсолютні, тис. грн			відносні, %		
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2017/2016	2018/2017	2019/2018
Нематеріальні активи:	7	10	428	338	3	418	-90	142,9	4280,0	79,0
первісна вартість	18	27	446	446	9	419	0	150,0	1651,9	100,0
накопичена амортизація	11	17	18	108	6	1	90	154,5	105,9	600,0
Незавершені капітальні інвестиції	214	484	1482	546	270	998	-936	226,2	306,2	36,8
Основні засоби:	22313	21640	42267	45128	-673	20627	2861	97,0	195,3	106,8
первісна вартість	89111	90244	112181	117126	1133	21937	4945	101,3	124,3	104,4
знос	66798	68604	69914	71998	1806	1310	2084	102,7	101,9	103,0
інші фінансові інвестиції	1000	1000	1	1	0	-999	0	100	0,1	100
I. Необоротні активи	23534	23134	44178	46013	-400	21044	1835	98,3	191,0	104,2
Запаси	23068	28281	16633	26049	5213	-11648	9416	122,6	58,8	156,6
Виробничі запаси	17187	25681	13331	12842	8494	-12350	-489	149,4	51,9	96,3
Готова продукція	2608	2342	2707	9997	-266	365	7290	89,8	115,6	369,3
Товари	3273	258	595	3210	-3015	337	2615	7,9	230,6	539,5
Дебіторська заборг. за продукцію, товари, роботи, послуги	13041	14543	40713	39800	1502	26170	-913	111,5	279,9	97,8
Дебіторська заборг. за розрахунками: - за виданими авансами	11362	827	1083	97	-	256	-986	7,3	131,0	9,0
з бюджетом	2080	18	1	113	-2062	-17	112	0,9	5,6	11300,0
Інша поточна дебіторська заборгованість	46	1767	4127	2942	1721	2360	-1185	3841,3	233,6	71,3
Гроші та їх еквіваленти	859	7346	4334	1433	6487	-3012	-2901	855,2	59,0	33,1
Готівка	5	1	10	37	-4	9	27	20,0	1000,0	370,0
Рахунки в банках	854	7345	4324	1396	6491	-3021	-2928	860,1	58,9	32,3
Витрати майбутніх періодів	8	28	48	66	20	20	18	350,0	171,4	137,5
Інші оборотні активи	892	1603	3063	885	711	1460	-2178	179,7	191,1	28,9
II. Усього оборотні активи	51356	54413	70002	71385	3057	15589	1383	106,0	128,6	102,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	2	1	259	2	-1	258	-	50,0	25900,0
Баланс	74890	77549	114181	117657	2659	36632	3476	103,6	147,2	103,0

Аналіз структури активів ТОВ «Рівне-Борошно» за 2016-2019 роки наведено у таблиці 2.13.

Розрахунок структури активів показав, що оборотні активи займають найбільшу частку в загальній сумі активів, хоча поступова частка зменшується. В 2019 році відсоток оборотних активів становить 60,67%, а в 2016 - 68,58%;

Частка необоротних активів в загальній сумі активів з кожним роком поступово збільшується, Так в 2016 вона становила 31,42%, а в 2019 році - 39,11%,

Серед необоротних активів найвищий відсоток займають основні засоби, який з 29,79% в 2016 році збільшився до 38,36 % в 2019 році.

В 2016 році найбільшу частку оборотних активів становили запаси –30,80 %, в 2017 році частка збільшилась, але в 2019 році вона зменшилась до 22,14%, хоча сума запасів на протязі 2016-2019 років збільшилась на 2981 тис. грн.

Разом з тим частка загальної дебіторської заборгованості за період, який аналізується збільшилась з 17,41% в 2016 році до 33,83% в 2019 році.

Таблиця 2.13

Аналіз структури активів ТОВ «Рівне-Борошно» за 2016-2019 рр., %

Актив	2016	2017	2018	2019	Абсолютні відхилення		
					2017-2016	2018-2017	2019-2018
1	2	3	4	5	6	7	8
Нематеріальні активи:	0,01	0,01	0,37	0,29	0,00	0,36	-0,09
Незавершені капітальні інвестиції	0,29	0,62	1,30	0,46	0,34	0,67	-0,83
Основні засоби:	29,79	27,90	37,02	38,36	-1,89	9,11	1,34
інші фінансові інвестиції	1,34	1,29	0,00	0,00	-0,05	-1,29	0,00
I. Необоротні активи	31,42	29,83	38,69	39,11	-1,59	8,86	0,42
Запаси	30,80	36,47	14,57	22,14	5,67	-21,90	7,57
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	17,41	18,75	35,66	33,83	1,34	16,90	-1,83

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5	6	7	8
Дебіторська заборгованість за розрахунками: - за виданими авансами	15,17	1,07	0,95	0,08	-14,11	-0,12	-0,87
з бюджетом	2,78	0,02	0,00	0,10	-2,75	-0,02	0,10
Інша поточна дебіторська заборгованість	0,06	2,28	3,61	2,50	2,22	1,34	-1,11
Гроші та їх еквіваленти	1,15	9,47	3,80	1,22	8,33	-5,68	-2,58
Витрати майбутніх періодів	0,01	0,04	0,04	0,06	0,03	0,01	0,01
Інші оборотні активи	1,19	2,07	2,68	0,75	0,88	0,62	-1,93
Усього оборотні активи	68,58	70,17	61,31	60,67	1,59	-8,86	-0,64
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0,00	0,00	0,00	0,22	0,00	0,00	0,22
Баланс	100,00	100,00	100,00	100,00	0	0	0

Як відомо джерелами фінансування активів є власні джерела формування оборотних коштів, банківські кредити та інші джерела.

Аналіз джерел утворення активів підприємства, який наведено у таблиці 2.14 показав, що пасиви на протязі 2016-2019 років збільшились на 42767 тис. грн.

Склад пасивів включає наступні елементи: власний капітал, довгострокові зобов'язання і забезпечення та поточні зобов'язання. Тобто за цей час підприємство використовувало кошти з власних джерел: власний капітал, та з джерел позикових коштів, тобто: довгострокових та поточних зобов'язань. Як показав аналіз пасиву балансу власний капітал підприємства в 2016-2019 роках постійно збільшувався в основному за рахунок нерозподіленого прибутку.

Зареєстрований (пайовий) капітал за аналізований період не змінюється. В 2016-2019 роках його сума складає 7869,0 тис. грн. Статутний капітал відображає суму коштів, яка внесена учасниками до загального капіталу

підприємства. Використання цих коштів може бути спрямоване на покриття збитків та ризиків.

Додатковий капітал мав постійне значення в 2016-2018 роках, а в 2019 дещо зменшився.

Згідно аналізу бачимо, що в 2016 році підприємство фактично не мало довгострокових зобов'язань і забезпечень. В 2017 році дані джерела позикових коштів були представлені довгостроковими забезпеченнями витрат персоналу – 418 тис. грн. В 2019 дана стаття пасиву балансу зросла та становить 18551 тис. грн.

Поточні зобов'язання та забезпечення за період, який аналізується, збільшились на 10099 тис. грн., що відбулося в основному за рахунок збільшення короткострокових кредитів банку.

Таблиця 2.14

Аналіз динаміки джерел утворення активів ТОВ «Рівне - Борошно» за 2016 – 2019 рр. [1]

Пасив	2016	2017	2018	2019	Відхилення							
					абсолютне, тис. грн				відносне, %			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2019-2016
I. Власний капітал												
Зареєстрований (пайовий) капітал	7869	7869	7869	7869	0	0	0	0	100,00	100,00	100,00	100,00
Додатковий капітал	1597	1596	1561	1354	-1	-35	-207	-243	99,94	97,81	86,74	84,78
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	9707	14724	19757	24074	5017	5033	4317	14367	151,68	134,18	121,85	248,01
Усього за розділом I	19173	24189	29187	33297	5016	4998	4110	14124	126,16	120,66	114,08	173,67
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення												
Інші довгострокові зобов'язання		0	17762	17762	0	17762	0	17762			100,00	
Довгострокові забезпечення		418	912	789	418	494	-123	789		218,18	86,51	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу		418	912	789	418	494	-123	789		218,18	86,51	
Цільове фінансування	7	7	0	0	0	-7	0	-7	100,00	0,00		0,00
Усього за розділом II	7	425	18674	18551	418	18249	-123	18544	6071,43	4393,88	99,34	265014,29
III. Поточні зобов'язання і забезпечення												
Короткострокові кредити банків	39355	29530	44758	60000	-9825	15228	15242	20645	75,03	151,57	134,05	152,46
Поточна кредиторська заборгованість:					0	0	0	0				
за товари, роботи, послуги	7775	3969	11285	2840	-3806	7316	-8445	-4935	51,05	284,33	25,17	36,53
за розрахунками з бюджетом	85	1493	1954	218	1408	461	-1736	133	1756,47	130,88	11,16	256,47
за у тому числі з податку на прибуток	0	220	421	0	220	201	-421	0		191,36	0,00	
за розрахунками зі страхування	125	94	185	200	-31	91	15	75	75,20	196,81	108,11	160,00
за розрахунками з оплати праці	266	346	675	726	80	329	51	460	130,08	195,09	107,56	272,93
за одержаними авансами	5338	6830	5030	22	1492	-1800	-5008	-5316	127,95	73,65	0,44	0,41
Інші поточні зобов'язання	2766	10673	2433	1803	7907	-8240	-630	-963	385,86	22,80	74,11	65,18
Усього за розділом III	55710	52935	66320	65809	-2775	13385	-511	10099	95,02	125,29	99,23	118,13
Баланс	74890	77549	114181	117657	2659	36632	3476	42767	103,55	147,24	103,04	157,11

Проведемо аналіз структури джерел формування активів у табл. 2.15.

Як показав аналіз пасиву балансу власний капітал підприємства в 2016-2019 роках постійно збільшувався, але в загальній структурі балансу він займає набагато меншу частку ніж позиковий. Так на протязі періоду, який аналізується частка власного капіталу коливалась з 25,6% до 31,19 %.

Додатковий капітал займає незначний відсоток в загальній сумі власних джерел фінансування та поступово зменшується з 2,13% в 2016 році до 1,15 % в 2019 році.

Частка нерозподіленого прибутку з 12,96 % в 2016 році збільшилась до 20,46 % в 2019 році.

Поступове збільшення частки довгострокових зобов'язань і забезпечень до 15,77 % в 2019 році призвело до зменшення частки поточних зобов'язань з 74,39 % в 2016 році до 55,93% в 2019 році.

Збільшення суми довгострокових зобов'язань є позитивною тенденцією, оскільки забезпечує короткострокову фінансову стійкість та можливість вчасно відповідати за зобов'язаннями у поточному році.

Таблиця 2.15

**Аналіз структури джерел утворення активів ТОВ «Рівне - Борошно» за
2016 – 2019 рр.,**

Актив	Питома вага, %				Абсолютні відхилення, %			
	2016	2017	2018	2019	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Пасив								
I. Власний капітал								
Зареєстрований (пайовий) капітал	10,51	10,15	6,89	6,69	-0,36	-3,26	-0,20	-3,82
Додатковий капітал	2,13	2,06	1,37	1,15	-0,07	-0,69	-0,22	-0,98
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	12,96	18,99	17,30	20,46	6,03	-1,68	3,16	7,50
Усього за розділом I	25,60	31,19	25,56	28,30	5,59	-5,63	2,74	2,70
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення								
Інші довгострокові зобов'язання		0,00	15,56	15,10	0,00	15,56	-0,46	15,10
Довгострокові забезпечення		0,54	0,80	0,67	0,54	0,26	-0,13	0,67
Довгострокові забезпечення витрат персоналу								0,00
Цільове фінансування	0,01	0,01	0,00		0,00	-0,01	0,00	-0,01

Продовження табл. 2.15

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Усього за розділом II	0,01	0,55	16,35	15,77	0,54	15,81	-0,59	0,00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення								
Короткострокові кредити банків	52,55	38,08	39,20	51,00	-14,47	1,12	11,80	-1,55
Поточна кредиторська заборгованість:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
за товари, роботи, послуги	10,38	5,12	9,88	2,41	-5,26	4,77	-7,47	-7,97
за розрахунками з бюджетом	0,11	1,93	1,71	0,19	1,81	-0,21	-1,53	0,07
за у тому числі з податку на прибуток					0,00	0,00	0,00	0,00
за розрахунками зі страхування	0,17	0,12	0,16	0,17	-0,05	0,04	0,01	0,00
за розрахунками з оплати праці	0,36	0,45	0,59	0,62	0,09	0,14	0,03	0,26
за одержаними авансами	7,13	8,81	4,41	0,02	1,68	-4,40	-4,39	-7,11
Інші поточні зобов'язання	3,69	13,76	2,13	1,53	10,07	-11,63	-0,60	-2,16
Усього за розділом III	74,39	68,26	58,08	55,93	-6,13	-10,18	-2,15	-18,46
Баланс	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Аналіз поточних зобов'язань і забезпечень показав, що найбільшу частку займають короткострокові кредити банків. Найбільше кредитів було надано підприємству в 2019 році – 60000,0 тис. грн, відсоток яких в загальній структурі балансу становив 51 %.

Значну частину у залучених джерелах формування фінансових ресурсів підприємства займає кредиторська заборгованість за товари, роботи і послуги. Але в 2019 році вона суттєво зменшилась та становить 2,41 %.

Тобто, підприємство з кожним роком збільшує джерела власного капіталу. Але разом з тим спостерігається збільшення розміру залучених фінансових ресурсів, що в основному пов'язано із збільшенням короткострокових кредитів, які займають високу частку в структурі залучених ресурсів. Це черговий раз свідчить про зменшення його фінансової стійкості на ринку.

При аналізі позичкових засобів підприємства необхідно виявити склад і давність кредиторської заборгованості. Оскільки кредиторська заборгованість є джерелом покриття дебіторської, то необхідно в процесі аналізу їх порівняти.

Таблиця 2.16

**Порівняльний аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості ТОВ
«Рівне-Борошно»**

Статті розрахунків	Дебіторська заборгованість				Кредиторська заборгованість				Перевищення ДЗ над КЗ (перевищення КЗ над ДЗ), тис. грн.			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
За товари, роботи і послуги	13041	14543	40713	39800	7775	3969	11285	2840	5266	10574	29428	36960
За виданими авансами	11362	827	1083	97	5338	6830	5030	22	6024	-6003	-3947	75
З бюджетом	2080	18	1	113	85	1493	1954	218	1995	-1475	-1953	-105
Інша поточна заборгованість	46	1767	4127	2942	391	440	860	926	-345	1327	3267	2016
Всього заборгованості	26529	17155	45924	42952	13589	12732	19129	4006	12940	4423	26795	38946

Порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства показав, що дебіторська заборгованість на підприємстві перевищує кредиторську. Перевищення дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги над кредиторською в 2016 році було 5266 тис. грн, а на кінець 2019 року становило 36960 тис. грн.

Щодо дебіторської заборгованості за виданими авансами, то в 2016 році вона перевищувала кредиторську заборгованість на 6024 тис. грн., а в 2017-2018 роках дебіторська заборгованість зменшила і кредиторська заборгованість стала більша на 6003 тис. грн та 3947 тис. грн відповідно. В 2019 році спостерігається незначне перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською.

Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом в 2016 році була вища, а в 2017-2019 роках стала переважати кредиторська заборгованість

Щодо іншої поточної заборгованості то кредиторська заборгованість переважає над дебіторською в 2017-2019 роках..

Кожна стаття активу балансу має свої джерела фінансування. Джерелом довгострокових активів є власний капітал і довгострокові позикові засоби (хоча

не виключені випадки формування довгострокових активів і за рахунок короткострокових кредитів банку, наприклад на придбання обладнання).

Поточні активи утворюються як за рахунок власного капіталу, так і за рахунок короткотермінових позикових засобів. Бажано, щоб наполовину вони були сформовані за рахунок позичкового капіталу – в такому випадку забезпечується гарантія погашення зовнішнього боргу.

Нестача власного оборотного капіталу призводить до збільшення змінної і зменшення постійної частини поточних активів, що також свідчить про посилення фінансової залежності підприємства і нестійкості його положення.

Проведемо розрахунок власного оборотного капіталу (табл. 2.17).

Таблиця 2.17

Аналіз власного оборотного капіталу за 2016-2019рр

Джерела власного капіталу	2016	2017	2018	2019	Відхилення							
					абсолютні, тис. грн				відносні, %			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2019/2016
Загальна сума поточних активів	51356	54413	70002	71385	3057	15589	1383	20029	106,0	128,6	102,0	139,0
Загальна сума поточних пасивів	55710	52935	66320	65809	-2775	13385	-511	10099	95,0	125,3	99,2	118,1
Власний оборотний капітал	-4354	1478	3682	5576	5832	2204	1894	9930	133,9	249,1	151,4	228,1
Питома вага в сумі поточних активів (%):	100	100	100	100	–	–	–	–	x	x	x	x
власного оборотного капіталу	-8,5	2,7	5,3	7,8	–	–	–	–	x	x	x	x
короткострокового позичкового капіталу	108,5	97,3	94,7	92,2	–	–	–	–	x	x	x	x

Загальна сума поточних активів в 2019 році збільшилась порівняно з 2016 роком на 139%. Це було спричинено збільшенням запасів, готової продукції та дебіторської заборгованості за товари, роботи і послуги підприємства.

Загальна сума поточних пасивів збільшилась на кінець періоду і становить 65809 тис. грн., що було спричинено збільшенням короткострокових кредитів банків.

Власний оборотний капітал в 2016 році мав від'ємне значення – 4354 тис. грн. Протягом 2017-2019 років від поступово зростає та в 2019 році становить 5576 тис. грн.

Питома вага в сумі поточних активів власного оборотного капіталу не значна, але поступово вона збільшується і в 2019 році становить 7,8 %.

Відповідно питома вага в сумі поточних активів короткострокового позичкового капіталу зменшується і в 2019 році становить 92,2%.

Таблиця 2.18

Аналіз структури розподілу власного оборотного капіталу

Статті розрахунків	2016	2017	2018	2019	Відхилення							
					абсолютне, тис. грн				відносне, %			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016	2017/2016	2018/2017	2019/2018	2019/2016
Власний оборотний капітал	-4354	1478	3682	5576	5832	2204	1894	9930	133,9	249,1	151,4	228,1
Власний капітал	19173	24189	29187	33297	5016	4998	4110	14124	126,2	120,7	114,1	173,7
Коеф. маневреності власного капіталу	-0,23	0,06	0,13	0,17	0,2882	0,065	0,0413	0,3946	126,9	206,5	132,7	173,7
Запаси підприємства	23068	28281	16633	26049	5213	-11648	9416	2981	122,6	58,8	156,6	112,9
Коеф. маневреності власного оборотного капіталу	-5,3	19,1	4,5	4,7	24,433	-14,617	0,1542	9,9697	461,2	23,6	103,4	188,2

Власний оборотний капітал збільшився протягом періоду, який аналізується більш ніж в два рази, що було спричинено швидшими темпами зростання суми поточних активів над пасивами.

Власний капітал збільшився протягом даного періоду на 173,7% і становить в 2019 році 33297 тис. грн., що відбулось за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку підприємства.

Коефіцієнт маневреності показує, що на початок аналізованого періоду для фінансування поточної діяльності використовувався тільки позичковий капітал. А на кінець звітного періоду цей коефіцієнт збільшився до 13%, що означає збільшення суми власного капіталу для фінансування поточної діяльності підприємства.

Запаси підприємства також збільшились в 2019 році в порівнянні з 2016 роком на 112,9% і становлять 26049 тис. грн., це було викликано в основному збільшенням готової продукції.

Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу показує, яку частку власних коштів спрямовано на придбання запасів. В 2016 році даний показник був від'ємний, в 2017 році він різко збільшився до 19,1, а в 2019 році становить 4,7.

Для уникнення кризових явищ у виробничо-фінансовій діяльності підприємства проводять аналіз ділової активності підприємства [33, с. 105].

Виділяють ділову активність підприємств щодо мобілізації внутрішніх ресурсів економічного зростання та діяльності у зовнішньому економічному середовищі.

Внутрішня діяльність виражається як зростання економічного потенціалу підприємства або підвищення ефективності використання. Аналіз та оцінка внутрішньої ділової діяльності здійснюється кількісно та якісно.

Кількісні параметри оцінки ділової активності представлені динамікою показників виробничо-фінансової діяльності підприємств, що характеризують зміну обсягів виробництва і реалізації продукції, витрат підприємства і швидкості обороту його коштів. Існує два способи кількісної оцінки та аналізу ділової діяльності [33, с.105]:

– ступінь виконання плану за основними показниками, що забезпечують задані темпи їх зростання;

– рівень ефективності використання ресурсів.

Ділова активність підприємства у фінансовому аспекті в основному відображається на швидкості його обороту коштів. Аналіз ділової активності полягає у вивченні рівнів і динаміки коефіцієнтів оборотності, які у загальному випадку являють собою відношення чистого доходу від реалізації продукції до середньої за період величини коштів або їх джерел.

Якість економічного зростання може характеризуватися узагальнюючими показниками, які визначають ступінь окупності (оборотності) активів і капіталу. До них варто віднести показники, що розраховані в табл. 2.19.

Коефіцієнт оборотності вкладеного капіталу (коефіцієнт трансформації) відображає швидкість обороту (у кількості оборотів за період) сукупного капіталу підприємства, тобто показує, скільки разів за аналізований період відбувається повний цикл виробництва й обігу, що приносить відповідний ефект у вигляді прибутку, або скільки грошових одиниць реалізованої продукції принесла кожна одиниця активів.

Так розрахунок коефіцієнта оборотності вкладеного капіталу показує в 2019 році поступове збільшення темпів обороту капіталу.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу (коефіцієнт адекватності інвестування) свідчить про те, на скільки масштаб діяльності підприємства забезпечується власним капіталом. Згідно розрахунку видно збільшення коефіцієнта оборотності власного капіталу.

В 2018-2019 роках спостерігалось зменшення оборотності дебіторської заборгованості ТОВ «Рівне-Борошно», що свідчило про погіршення платіжної дисципліни покупців: несвоєчасне погашення покупцями заборгованості перед підприємством і збільшення продажів з відстрочкою платежу.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості оцінюють разом з оборотністю кредиторської заборгованості.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості характеризує швидкість розрахунків з постачальниками та іншими кредиторами, які

обслуговують поточну діяльність підприємства щодо придбання товарно-матеріальних цінностей. В 2018 році значення даного показника зменшилось. Але в 2019 році даний показник різко зріс, що свідчить про покращення розрахунково-платіжної дисципліни підприємства у відносинах з постачальниками, бюджетом, позабюджетними фондами, персоналом підприємства, іншими кредиторами.

Позитивною тенденцією в організації розрахунків підприємства є перевищення коефіцієнтом оборотності дебіторської заборгованості коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості і навпаки, так як у нашому випадку перевищення коефіцієнтом оборотності кредиторської заборгованості коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості є наслідком прорахунків підприємства в роботі з покупцями боржниками, зростанням обсягів комерційного кредитування.

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів – показує число разів поповнення запасів за рік.

Зростання значення даного показника в динаміці, свідчить про зменшення обсягів неліквідних статей оборотних активів, що сприяє покращенню структури оборотних активів підприємства в цілому та підвищення рівня його фінансової стійкості.

Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача) характеризує ефективність використання основних засобів. Зниження даного показника показує негативну тенденцію у використанні основних засобів підприємства в 2018-2019 роках.

Таблиця 2.19

Узагальнюючі показники, які визначають ступінь окупності (оборотності) активів і капіталу за 2016-2019 рр

Показники	2016	2017	2018	2019	Відносні відхилення, %				Абсолютні відхилення			
					2017/2016	2018/2017	2019/2018	2019/2016	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Коефіцієнт оборотності вкладеного капіталу (коефіцієнт трансформації)	1,90	2,30	2,10	2,40	121,05	91,30	114,29	126,32	0,40	-0,20	0,30	0,50
Коефіцієнт оборотності власного капіталу (коефіцієнт адекватності інвестування)	6,99	8,01	7,60	8,90	114,59	94,88	117,11	127,32	1,02	-0,41	1,30	1,91
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	5,55	7,95	6,41	6,24	143,24	80,63	97,35	112,43	2,40	-1,54	-0,17	0,69
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	16,50	11,50	10,90	21,90	69,70	94,78	200,92	132,73	-5,00	-0,60	11,00	5,40
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	4,90	5,90	7,80	11,90	120,41	132,20	152,56	242,86	1,00	1,90	4,10	7,00
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	6,90	7,90	6,30	6,40	114,49	79,75	101,59	92,75	1,00	-1,60	0,10	-0,50

Крім розрахованих вище показників розрахуємо та проаналізуємо рентабельність активів ТОВ «Рівне-Борошно», для цього розрахуємо показники представлені в табл. 2.20.

Рентабельність капіталу за чистим прибутком показує, скільки чистого прибутку припадає на 1 грн вкладених активів. У 2017 році порівняно з 2016 роком даний показник істотно збільшився та склав 7,81%. Але з 2018 року даний показник почав зменшуватись і в 2019 році дорівнює 3,22%. Тобто спостерігається зменшення рентабельності активів за чистим прибутком, що негативно характеризує діяльність підприємства.

На одиницю коштів, інвестованих в активи підприємства в 2016 році припадає 1,86 % прибутку. Цей показник в 2017 році теж збільшився до 8,31%, але в 2018-2019 роках зменшився до 5,10 % та 3,8 % відповідно.

Рентабельність власного капіталу показує, скільки чистого прибутку припадає на 1 грн власного капіталу [21, с. 76]. У 2016 році даний показник склав 5,22%, а в 2017 році різко збільшився до 25,04%. тобто спостерігалось збільшення рентабельності власного капіталу, що позитивно характеризувало діяльність підприємства. Але так як і попередні показники в 2018 році рентабельність власного капіталу почала зменшуватись і в 2019 році склала 11,36%.

Таблиця 2.20

Аналіз показників рентабельності активів ТОВ «Рівне – Борошно» за 2016-2019 рр, %

Показник	2016	2017	2018	2019	Абсолютні відхилення, %			
					2017-2016	2018-2017	2019-2018	2019-2016
Рентабельність капіталу за чистим прибутком	1,34	7,81	4,02	3,22	6,47	-3,79	-0,80	1,88
Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності	1,86	8,31	5,10	3,82	6,46	-3,21	-1,28	1,96
Рентабельність власного капіталу	5,22	25,04	15,71	11,36	19,82	-9,33	-4,35	6,14
Рентабельність виробничих фондів	2,92	2,53	12,80	8,25	-0,38	10,27	-4,55	5,33
Рентабельність основних засобів	4,49	27,99	10,85	8,38	23,50	-17,14	-2,47	3,90
Рентабельність необоротних активів	4,25	26,18	10,38	8,22	21,93	-15,80	-2,16	3,97
Рентабельність оборотних активів	1,95	11,13	6,55	5,30	9,18	-4,58	-1,25	3,35

Розрахунок рентабельності виробничих фондів показав найвище значення в 2018 році – 12,8 %, а в 2019 році знову зменшення до 8,25 %.

Рентабельність основних засобів, так як і попередні показники, в 2019 році знизилась до 8,38% після 27,99 % в 2017 році

Такі ж тенденції спостерігаються і по показниках рентабельності оборотних та необоротних активів.

Але при порівнянні всіх розрахованих вище показників рентабельності на кінець періоду, який аналізується, з початком періоду, то бачимо суттєве їх збільшення, що означає покращення фінансового стану підприємства,

Далі проаналізуємо джерела фінансування оборотних активів ТОВ «Рівне-Борошно».

В залежності від вибору фінансовим менеджером джерел покриття змінної частини оборотних активів, виділяють чотири стратегії фінансування оборотних активів [34, с. 112].:

1. Агресивна стратегія
2. Консервативна стратегія
3. Компромісна стратегія
4. Ідеальна стратегія.

Визначимо тип політики фінансування активів та розрахуємо співвідношення власного і позикового капіталу, що відповідатиме підходам фінансування активів.

Представлення кожної моделі наведені на табл. 2.21 – 2.23 Для зручності введені наступні позначення: НА – необоротні активи; ОА – оборотні активи; КЗ – короткострокові зобов'язання; ПЧ – постійна частина оборотних активів; ЗЧ – змінна частина оборотних активів; ВК – власний капітал; ДП - довгострокові пасиви; ДЗ – довгострокові зобов'язання; ПЗ – поточні зобов'язання.

Агресивна стратегія фінансування оборотних активів характеризується високою питомою вагою поточних активів у загальній сумі активів, а також тривалим періодом їх оборотності. Підприємство має багато грошових коштів,

великий запас сировини та готової продукції, а для заохочення клієнтів збільшено дебіторську заборгованість. Агресивну модель може бути представлена в компаніях, які не мають проблем із короткостроковими позиками. Ознаками агресивної політики є збільшення короткострокової заборгованості, а саме: значне збільшення питомої ваги короткострокових кредитів комерційних банків (понад 50 %) у загальній сумі пасивів підприємства;

Агресивна модель фінансування оборотних активів відображена на табл. 2.21.

Консервативна модель фінансування оборотних активів передбачає обмеження зростання поточних активів, достатню визначеність ситуації господарювання: відомі обсяги продажу, термін надходжень коштів і платежів, необхідний обсяг запасів і час їх споживання; низьку питому вагу поточних активів у загальній сумі усіх активів, короткий період оборотності оборотних активів. Перевагою такої політики фінансування оборотних коштів є забезпечення високого рівня економічної рентабельності активів, а недоліком – високий ризик виникнення неплатоспроможності при порушенні синхронності термінів надходжень і виплат грошових коштів підприємства.

Таблиця 2.21

Агресивна стратегія фінансування оборотних активів

Активи	Сума тис. грн	Джерела фінансування
Необоротні активи (НА)	16648,5	Власний капітал (ВК)
Постійна частина оборотних активів (ПЧ)	35199,5	
Змінна частина оборотних активів (ЗЧ)	65809	Поточні зобов'язання (ПЗ)

Схематично консервативна модель виглядає наступним чином (табл. 2.22)

Таблиця 2.22

Консервативна стратегія фінансування оборотних активів

Активи	Сума тис. грн	Джерела фінансування
Необоротні активи (НА)	16648,5	Власний капітал (ВК) Довгострокові зобов'язання (ДЗ)
Постійна частина оборотних активів (ПЧ)	25924	
Змінна частина оборотних активів (ЗЧ)	9275,5	

Схематично компромісну стратегію можна зобразити наступним чином (табл. 2.23):

Таблиця 2.23

Компромісна стратегія фінансування оборотних активів

Активи	Сума тис. грн	Джерела фінансування
Необоротні активи (НА)	16648,5	Власний капітал (ВК)
Постійна частина оборотних активів (ПЧ)	25924	
Змінна частина оборотних активів (ЗЧ)	75084,5	Довгострокові зобов'язання (ДЗ)
		Поточні зобов'язання (ПЗ)

Розглянемо ознаки та результати агресивної і консервативної та компромісної політики фінансування оборотних активів. Продемонструємо це у табл. 2.24.

На основі табл. 2.24, легко видно, що агресивна політика може зняти зростаючий ризик технологічного банкрутства з порядку денного, але вона не може забезпечити підвищену економічну рентабельність активів. Якщо ж підприємство різними способами обмежує зростання оборотних активів, вона намагається мінімізувати свою частку у всіх активах, що є ознакою консервативної політики.

Компромісна політика фінансування оборотних активів знаходиться на середньому місці. Відповідно до оптимальної моделі, економічна віддача, ризик банкрутства та період обороту активів знаходяться на середньому рівні.

Ознакою компромісної політики є частка короткострокових банківських позик. Ця модель може відповідати будь-якій короткостроковій моделі управління боргом.

Таблиця 2.24

Ознаки та результати агресивної, консервативної та компромісної стратегії фінансування активів

Показник	Агресивна стратегія	Консервативна стратегія	Компромісна стратегія
Виручка від реалізації, грн.	277 481	277 481	277 481
Чистий прибуток, грн.	3 783	3 783	3 783
Оборотні активи, грн.	101 009	35 200	101008,5
Необоротні активи, грн.	16 649	16 649	16648,5
Загальна сума активів, грн.	117 657	51 848	117 657
Питома вага ОА у загальній сумі усіх активів, %	85,85	67,89	85,85
Економічна рентабельність активів, %	3,22	7,30	3,22

Залежно від типу обраної стратегії фінансування оборотних активів можна говорити про основні схеми формування капіталу підприємства.

Тому характеристикою агресивної стратегії є спроба сформувати джерело фінансування оборотних активів за рахунок позикових коштів. Короткостроковий кредит домінує у загальній сумі всіх пасивів. Такі підприємства мають більший фінансовий ризик, оскільки він залежить від питомої ваги позикових коштів, матеріальних цінностей тощо в загальній структурі капіталу.

Для консервативного типу – характерним буде формування капіталу підприємства лише за рахунок власних його видів та довгострокових джерел фінансування. Підприємства, які використовують лише власний капітал, мають найбільшу фінансову стабільність. Однак з цієї причини такі підприємства обмежують свою майбутню швидкість розвитку, оскільки відмова від позикового капіталу протягом сприятливого періоду на кредитному ринку не матиме додаткового джерела капіталу, необхідного для зростання активів.

Підприємство з стратегією компромісного типу запровадить змішане фінансування, яке може формувати капітал за рахунок власних коштів або позикових коштів, і ці кошти можуть бути залучені в різних пропорціях. Цей метод передбачає, що за рахунок власного і довгострокового позикового капіталу мають фінансуватися необоротні активи, постійна частина оборотних активів і приблизно половина змінної частини поточних активів, в той час як за рахунок короткострокового позикового капіталу – інша половина змінної частини оборотних активів. Чистий оборотний капітал буде рівним за величиною сумі системної частини поточних активів та половині їх змінної частини.

На додаток до цих моделей, Ковальов В.В. описує ідеальну стратегію фінансування оборотних активів підприємства. У цьому випадку термін «ідеальна» означає не ідеал, якого слід прагнути, а поєднання активів і джерел їх покриття. Стратегія показує, що оборотний капітал за величиною співпадає з короткостроковими зобов'язаннями, тобто чистий оборотний капітал дорівнює нулю (табл. 2.25).

Таблиця 2.25

Ідеальна стратегія фінансування оборотних активів

Активи	Сума тис. грн	Джерела фінансування
Необоротні активи (НА)	51848	Власний капітал (ВК)
		Довгострокові зобов'язання (ДЗ)
Оборотні активи (ОА)	65809	Поточні зобов'язання (ПЗ)

У реальному житті така стратегія практично не зустрічається. Крім того, з позиції ліквідності вона є найбільш ризиковою.

Отже, проаналізувавши ефективність управління активами ТОВ «Рівне-борошно» бачимо перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською, це означає переведення коштів з господарського обороту і в майбутньому може

призвести до необхідності залучення ще більших кредитів банку і позик для забезпечення поточної виробничо-господарської діяльності підприємства

Спостерігалось погіршення платіжної дисципліни покупців: несвоєчасне погашення покупцями заборгованості перед підприємством і збільшення продажів з відстрочкою платежу.

Але підприємство покращило розрахунково-платіжну дисципліну у відносинах з постачальниками, бюджетом, позабюджетними фондами, персоналом підприємства, іншими кредиторами.

Як показав аналіз, ТОВ «Рівне-Борошно» використовує консервативний підхід, за допомогою якого воно стримує ріст поточних активів – і тоді питома вага поточних активів у загальній сумі активів низька, а період оборотності оборотних коштів короткий. Таку політику ведуть підприємства або в умовах достатньої визначеності ситуації, коли обсяг продажів, строки надходжень і платежів, необхідний обсяг запасів і точний час їхнього споживання і т.д. відомі заздалегідь, або при необхідності строгої економії.

Отже, підприємство ТОВ «Рівне-Борошно» здійснює ефективну господарську діяльність, але разом з тим має проблеми з формуванням власних фінансових ресурсів.

Висновки до розділу 2

1. Товариство з обмеженою відповідальністю «Рівне-Борошно» є підприємницьким господарським товариством, що підпорядковується зборам акціонерів, і створено відповідно до Конституції України, Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, «Про власність», «Про цінні папери і фондову біржу», «Про зовнішньоекономічну діяльність» та інших нормативно-правових актів.

2. Аналіз основних показників підприємства показав, що в 2017 році ТОВ «Рівне-Борошно» отримало прибутку на 420,1% більше ніж в 2016 році. Але

незважаючи на зростання доходів від реалізації продукції на протязі 2016-2019 років, чистий прибуток ТОВ «Рівне-Борошно» в 2018 -2019 роках впав на 1,7% та 12,2 % відповідно, що пов'язано із збільшення витрат на виробництво продукції.

Проаналізувавши фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «Рівне-борошно» можна зробити висновок, що не всі розраховані коефіцієнти відповідають нормативним та мають позитивне значення

3. В залежності від вибору фінансовим менеджером джерел покриття змінної частини оборотних активів, виділяють чотири стратегії фінансування оборотних активів: агресивна стратегія, консервативна стратегія, компромісна стратегія, ідеальна стратегія.

Як показав аналіз, ТОВ «Рівне-Борошно» використовує консервативний підхід, за допомогою якого воно стримує ріст поточних активів – і тоді питома вага поточних активів у загальній сумі активів низька, а період оборотності оборотних коштів короткий.

РОЗДІЛ 3

ВДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ТОВ «РІВНЕ-БОРОШНО»

3.1. Загальні напрями удосконалення управління активами підприємства

За сучасних умов бізнесу значна кількість підприємств зіштовхуються з багатьма економічними проблемами, зокрема з дефіцитом оборотних засобів, що в свою чергу впливає на погіршення фінансової стійкості підприємства, зменшення ділової активності тощо. Тому таких проблем можна уникнути шляхом ефективного управління активами.

Виділення в самостійний блок фінансового менеджменту активів як окремого напрямку із загальної системи фінансового менеджменту пов'язане з необхідністю доповнення й розвитку методів аналізу, планування, обґрунтування оперативних управлінських рішень та контролю активів. За сучасних умов цей напрям фінансового менеджменту набуває розвитку у взаємозв'язку з удосконаленням управління капіталом.

Активи підприємства – одна з найважливіших категорій фінансового менеджменту і являють собою економічні ресурси, що формуються за рахунок інвестованого в них капіталу, які контролюються підприємством та характеризуються вартістю, продуктивністю, здатністю генерувати дохід. Їх постійний оборот у процесі використання пов'язаний із факторами ризику, часу та ліквідності. [24, с. 271]

Ці характеристики відображають сутність активів підприємства і визначають систему завдань їх фінансового менеджменту для досягнення головної мети – максимізувати добробут власника бізнесу в поточному та

майбутніх періодах. Слід зазначити, що мета управління активами нерозривно пов'язана з головною метою фінансового менеджменту.

У теорії управління активами для досягнення головної мети визначено основні завдання: формування необхідного обсягу та складу активів для забезпечення певної швидкості економічного розвитку; забезпечення максимальної дохідності (рентабельності) активів з урахуванням можливого ступеня фінансового ризику; забезпечення мінімізації фінансового ризику використання активів з урахуванням певного рівня їх дохідності (рентабельності); забезпечення постійної платоспроможності підприємства за рахунок підтримання достатнього рівня ліквідності активів; оптимізація обороту активів.

Управління оборотними активами в більшості випадків зводиться, з одного боку, до визначення достатнього рівня і раціональної структури оборотних активів (підходи до формування оборотних активів), а з іншого боку – до визначення величини і структури джерел їхнього фінансування (стратегії управління оборотним капіталом).

Управління оборотними активами – це комплекс заходів спрямованих на забезпечення умов оптимізації й безперервності процесу їхнього обороту, формування достатньої кількості, раціональної структури й ефективної організації їх використання [24, с. 271].

Розглянемо теоретичні основи управління активами підприємства (рис. 1.2) з урахуванням комплексного розгляду його мети, завдань, принципів, функцій, методів. Саме їхнє врахування дозволить посилити організованість управління на підприємствах оборотними активами [34, с. 113].

Важливість управління оборотними активами на підприємстві полягає перш за все в тому, що оборотні активи переважної кількості підприємств складають більше половини всіх її активів. Основне завданням оборотних активів – забезпечити безперервний процес виробництва. Оборотним активам належить особливе місце у структурі підприємства, бо переважно вони

забезпечують стійкий фінансовий стан, кредитоспроможність, інвестиційну привабливість господарюючого суб'єкта.

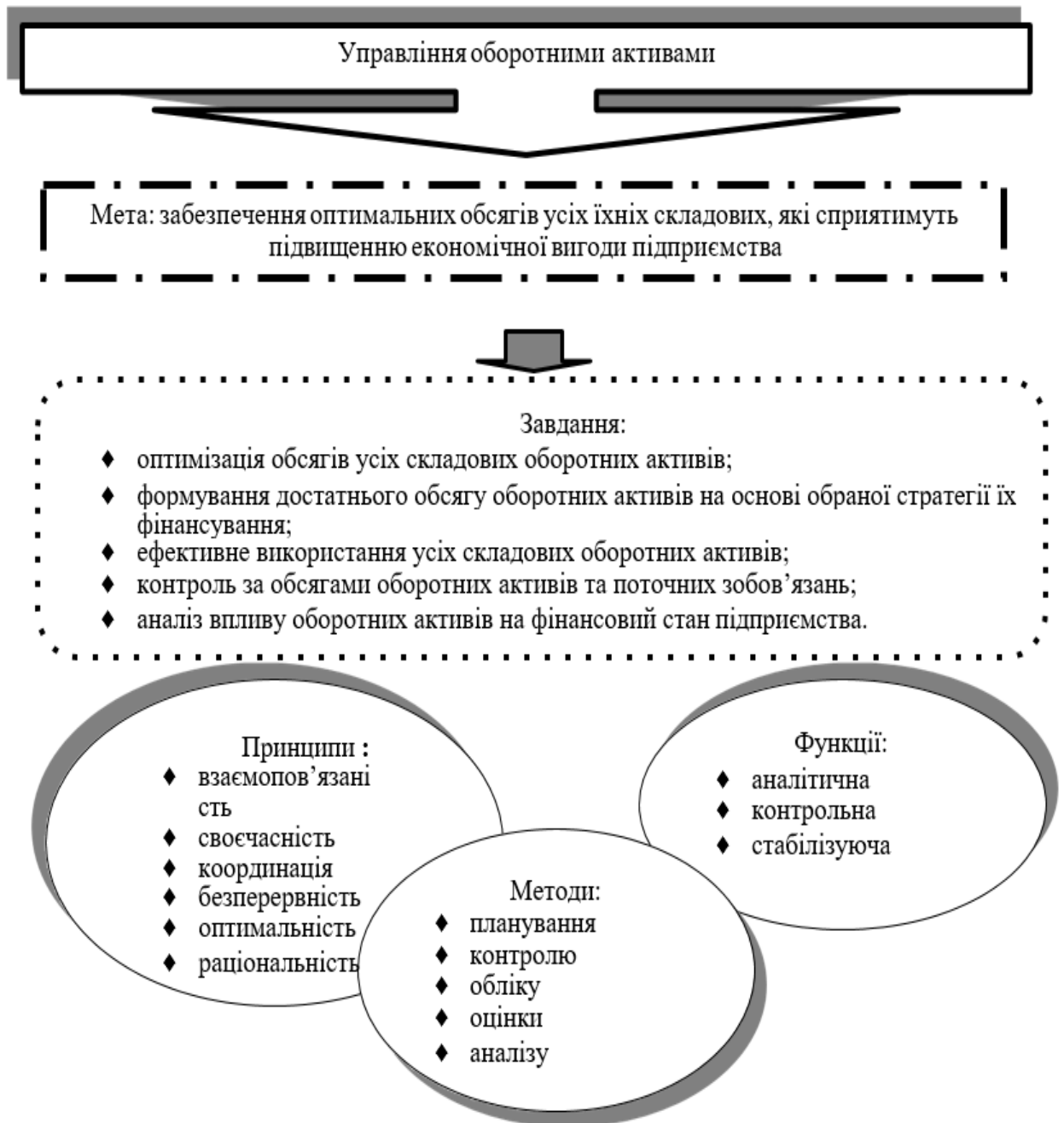

Рис. 3.1 Теоретико-прикладні засади управління оборотними активами

Основною метою управління оборотними активами є [22, с. 19]:

1) визначення обґрунтованої потреби в оборотних активах, необхідної для

здійснення безперебійності процесів постачання, виробництва і реалізації продукції;

- 2) оптимізація обсягу і структури оборотних активів;
- 3) забезпечення оборотних активів джерелами фінансування;
- 4) визначення оптимального співвідношення між різними джерелами фінансування оборотних активів;
- 5) організація поточного і перспективного управління оборотними активами, що забезпечує заданий рівень платоспроможності та фінансової стійкості;
- 6) використання можливих низьковитратних способів поповнення оборотних активів в процесі господарської діяльності підприємства;
- 7) підвищення ефективності використання оборотних активів.

Для досягнення цієї мети на підприємстві потрібно обрати раціональну політику формування оборотних активів і визначення джерел їх фінансування, та контролювати її роботу в практичній діяльності.

З метою управління оборотними активами тісно пов'язані принципи, на яких даний процес повинен базуватися, та функції, здійснення яких забезпечить реалізацію поставлених завдань.

Принципи управління оборотними активами, включають наступні [38, с. 61]:

– принцип взаємопов'язаності. Відповідно до цього принципу, управління оборотними активами здійснюється у межах загальної системи управління фінансами підприємств, оскільки будь-яке управлінське рішення прямо або опосередковано впливає на ефективність діяльності підприємств.

– принцип своєчасності. Враховуючи цей принцип кожне управлінське рішення щодо використання та формування кожної складової оборотних активів має прийматися своєчасно та на основі отримання оперативної достовірної інформації.

– принцип координації. Цей принцип допоможе керівникам досягти

узгодженості управлінських рішень у сфері оборотних активів з рішеннями щодо поточних зобов'язань.

- принцип безперервності. У межах такого принципу, управління оборотними активами розглядається як безперервний процес;

- прийняття ряду управлінських рішень, що впливають на ліквідність та платоспроможність підприємства.

- принцип оптимальності. Виходячи з цього принципу, кожне управлінське рішення щодо визначення обсягів оборотних активів та всіх їх складових направляється на знаходження їх оптимального розміру.

- принцип раціональності. Цей принцип означає, що усі компоненти оборотних активів повинні бути раціонально розміщені між різними стадіями відтворювального процесу підприємства.

До основних функцій управління оборотними активами відносить наступні [38, с. 62]:

- контрольну. Реалізація цієї функції пов'язана зі створенням системи безперервного контролю за обсягами оборотних активів і, в результаті, за станом ліквідності та платоспроможності підприємства.

- стабілізуючу. У процесі виконання цієї функції необхідно забезпечити достатній рівень ліквідності та платоспроможності підприємства, що дуже важливо для стабільного його функціонування та подальшого розвитку.

- аналітичну. Реалізація цієї функції забезпечує постійний аналіз оборотних активів та всіх його складових, порівняння кількості оборотних активів та поточних зобов'язань, дослідження їх динаміки, здійснення аналізу факторів, що впливають на стан оборотних активів.

Для забезпечення найбільш ефективного управління оборотними активами необхідно враховувати особливості оборотних активів і фактори, що створюють складності в їхньому управлінні.

У теорії та практиці управління оборотними активами великого значення приділяється методам нормування, які можуть бути використані лише для управління тією частиною оборотного капіталу підприємства, яка нормується, тобто для оборотних виробничих фондів, готової продукції на складі, а також відвантаженої продукції, на яку розрахункові документи не здані в банк. Питома вага нормованих оборотних активів у промисловості становить близько 80%. Нормування оборотних активів промислових підприємств означає визначення потреби в оборотних коштах і залежить від різних факторів: умов постачання товарно-матеріальних цінностей, організації процесу виробництва, умов реалізації готової продукції.

Метод ABC – метод, згідно з яким всю номенклатуру запасів, використовуваних на виробництві, залежно від їх цінності поділяють на

3 категорії: група А – запаси, вони мають найвищу цінність з погляду їх вартості, але в натуральному вираженні використовуються в малих кількостях (у зарубіжній практиці ці види сировини (матеріалів) припадає 50% у загальній структурі витрат на виробництво продукції); група В - запаси із середньою вартістю і середньою кількістю їх використання у виробничому процесі (частка сировини в цій групі перевищує 25% від обсягу, що купується); група С містить велику кількість запасів, які одночасно є незначними з погляду їх вартості у грошовому вираженні. В процесі управління товарно-матеріальними запасами найбільша увага приділяється сировині групи А, тоді як уваги групі В і групі С менше. Оскільки в структурі собівартості продукції найбільшу питому вагу становлять витрати на сировину та матеріали, то вітчизняним підприємствам доцільно проводити ABC-аналіз цього елемента витрат. Крім того, використовуючи метод ABC, промислові підприємства мають можливість шукати резерви зниження собівартості у розрізі окремих центрів затрат, інвестиційних проектів чи видів продукції.

З метою оптимізації запасів на практиці використовується метод XYZ, який поділяє метод XYZ на три категорії відповідно до рівномірності споживання сировини у виробництві. [17, с. 15].

Проаналізувавши економічну сутність кожної складової оборотних активів і врахування зарубіжного й вітчизняного досвіду, можна запропонувати напрями управління оборотними активами вітчизняних підприємств (рис. 1.3). Ці напрями враховують специфіку виникнення на підприємствах кожної їхньої складової, базується на взаємозв'язку, що існує між залишками грошових коштів і поточними фінансовими інвестиціями, обґрунтовує необхідність паралельного здійснення на підприємствах управління грошовими потоками й управління залишками грошових коштів і поточними фінансовими інвестиціями.

Рис. 3.2 Напрями управління оборотними активами [17, с. 16]

Успішна реалізація визначених напрямів можлива за умови єдиного підходу до визначення понять, пов'язаних з оборотними активами підприємств, які зустрічаються у законодавстві України.

Завдання управління активами підприємства полягають у збільшенні їхньої вартості, зростанні вартості підприємства в цілому, поліпшенні його конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості і можуть бути вирішені шляхом: формування обсягів капіталу, достатніх для забезпечення необхідних темпів розвитку виробництва; оптимізації розподілу капіталу по видам діяльності і напрямам використання; забезпечення максимальної доходності

капіталу при передбачуваному рівні фінансового ризику; оптимізації оборотного капіталу; забезпечення фінансової гнучкості та постійної фінансової рівноваги підприємства у процесі розвитку

Для будь-якого підприємства матеріальною основою його діяльності є необоротні активи. Вони безпосередньо впливають на виробничі потужності, технологічне оснащення виробництва та впливають на вдосконалення засобів праці. Від того, на скільки підприємство забезпечене необоротними активами, а також від ефективності їх використання залежить господарський потенціал підприємства, конкурентоздатність товарів і прибуток. Саме необоротні активи в складі майна підприємства складають основу для його функціонування та значно впливають на подальші перспективи розвитку підприємства.

Процес управління необоротними активами полягає у підвищенні ефективності їх використання, яке можливо досягти шляхом зменшення потреби в залученому капіталі, а також здійснення раціонального використання фінансових ресурсів, що належать підприємства.

Основні етапи ефективної політики управління необоротними активами підприємства полягають у наступному [32, с. 240]:

1. Аналіз операційних необоротних активів підприємства в попередньому періоді. Метою є вивчення динаміки загальної суми та структури необоротних активів, їх придатності, інтенсивності та ефективності оновлення.

2. Оптимізація загального обсягу і складу необоротних активів підприємства. Розрахунки здійснюються з урахуванням виявлених у процесі аналізу можливих резервів підвищення продуктивного використання необоротних активів у майбутньому періоді.

3. Забезпечення своєчасного оновлення необоротних активів компанії. Це дозволяє розрахувати загальну кількість активів, які слід оновити в майбутньому, встановити основні параметри та оновити вартість різних груп активів.

4. Забезпечення ефективного використання необоротних активів

підприємства. Процедура полягає у встановленні системи заходів, спрямованих на підвищення прибутковості та норми прибутку необоротних активів

5. Формування принципів і оптимізація структури джерел фінансування необоротних активів. Оновлення та зростання необоротних активів підприємства може фінансуватися за рахунок власних коштів та позикових коштів.

Найскладнішою частиною аналізу необоротних активів підприємства є процес визначення їхньої вартості, оскільки в ньому допускається безліч помилок, найпоширенішими серед яких є:

- оцінювання вартості активів за ціною їх придбання;
- визначення вартості активів на основі даних, зазначених в бухгалтерського обліку;
- проведення оцінки на основі даних звітів незалежних оцінювачів.

Ще одним аспектом політики управління необоротними активами є оптимізація структури необоротних активів, що передбачає передбачає збільшення їх загального розміру з урахуванням можливих резервів підвищення продуктивності використання необоротних активів у майбутньому періоді та забезпечення своєчасного оновлення матеріально-технічної бази підприємства.

Це досягається такими шляхами [32, с. 245]:

- зменшення частки недіючого устаткування;
- запровадження новітніх технологій на початку виробництва;
- використання прогресивних форм організації виробництва;
- забезпечення подальшого посилення виробничого процесу.

Тобто, ефективна політика управління необоротними активами вимагає низки заходів, які включають не лише наукові досягнення, а й професіоналізм працівників. Основними заходами щодо вдосконалення політики управління необоротними активами підприємства є такі:

- проведення заходів з підвищення освіти та кваліфікації працівників;
- застосування мотиваційного заохочення до робітників;
- організація семінарів, навчання працівників фінансово-бухгалтерських

служб зі залученням відповідних фахівців фінансових інституцій, казначейських, контролюючих органів щодо використання сучасних методів оцінки необоротних активів, зокрема основних засобів;

– посилення внутрішнього контролю і відповідальності посадових щодо запобігання порушенням при аналізі необоротних активів;

– удосконалення чи заміна технології виробництва продукції;

– проведення діагностики технічного стану основних засобів підприємства;

– покращення автоматизації управління необоротними активами підприємства з використанням засобів обчислювальної техніки та інформаційних технологій на основі чітко розробленої стратегії розвитку;

– врахування визначальної ролі необоротних активів у діяльності підприємства в умовах формування інформаційної економіки;

– вдосконалення нормативно-правової бази, що регламентує економічну та фіскальну систему амортизації та здійснення оцінки основних засобів відповідно до їхньої реальної вартості.

Отже, управління активами підприємства це процес, спрямований на підвищення ефективності діяльності організації. Активи – і матеріальні, і нематеріальні, в натуральному вираженні і в грошовому, важливо не лише зберегти, але і примножити, адже основна мета існування комерційного підприємства – зростання ринкової вартості при мінімальних витратах активів.

3.2. Стратегія фінансування активів ТОВ «Рівне-Борошно» на майбутній період

Тактичні рішення управління оборотними активами пов'язані з оптимізацією величини оборотних активів, включаючи вибір відповідних стратегій управління запасами, грошовими коштами, дебіторською заборгованістю.

Існує дві тактики вибору величини оборотних активів в залежності від їх співвідношення з обсягами реалізації: обмежуючу тактику; гнучку тактику [48, с. 142].

При використанні обмежуючої тактики підтримується обсяг оборотних активів на мінімально можливому рівні, тобто підприємство не створює додаткових резервів, підтримує сувору дисципліну розрахунків з постачальниками. Ця тактика зменшує витрати на утримання оборотних активів та мінімізує ризик втрат при використанні оборотних коштів.

Однак за цією моделлю підприємство має обмежені можливості для збільшення прибутку за рахунок розширення своєї діяльності і не може швидко реагувати на зміни кон'юнктури ринку. Це збільшує ризики, пов'язані з формуванням оборотних коштів. Що стосується ліквідності, якщо підприємство має невеликий обсяг поточних зобов'язань і намагається мінімізувати надлишкові запаси та дебіторську заборгованість, політика може підтримувати необхідний рівень ліквідності. Однак при значних розмірах поточних зобов'язань і обмежених обсягах оборотних активів ліквідність підприємства буде низькою.

Гнучка тактика полягає у забезпеченні високого співвідношення між поточними активами і обсягом реалізації, тобто підприємство збільшує такі статті балансу, які забезпечують можливість збільшення обсягів виробництва при відповідній зміні кон'юнктури ринку і дозволяють стимулювати обсяг продаж за рахунок надання відстрочки платежів. До таких статей можна віднести: грошові кошти, цінні папери, страхові і резервні запаси. В результаті ліквідність підприємства (за умови формування переважної частини його оборотних коштів на довгостроковій основі) збільшується. Проте дана політика є затратною і управління оборотними активами повинно будуватись на виборі між затратами, пов'язаними із збільшенням оборотних активів, і вигодами від збільшення оборотних активів.

Стратегії фінансування оборотних активів залежать від покладених в їх

основу принципів фінансування змінної частини. Постійна частина оборотних активів визначається на рівні мінімальної потреби в оборотних активах в досліджуваному періоді. Змінна частина – це різниця між фактичною і мінімальною потребою в оборотних активах [48, с. 143].

Частина оборотних активів, що фінансується за рахунок власного капіталу та довгострокових позикових коштів, називається чистим оборотним капіталом.

Чистий оборотний капітал = Оборотні активи - Поточні зобов'язання

Чим більший чистий оборотний капітал, тим менший ризик втрати ліквідності.

Враховуючи підходи до фінансування постійної та змінної частини оборотних активів складемо баланс фінансування активів на майбутній період для кожної з чотирьох стратегій.

В табл. 3.1 визначимо постійну частину оборотних активів та сезонну потребу за окремими місяцями.

Таблиця 3.1

Розрахунок постійної і змінної частини оборотних активів, тис. грн.

Місяці	Прогнозна потреба в оборотних активах	Мінімальна потреба (постійна частина оборотних активів)	Сезонна потреба (змінна частина оборотних активів)	Всього активів
Січень	74972	64106	10866	123717
Лютий	67580	64106	3474	111525
Березень	71495	64106	7389	117980
Квітень	74102	64106	9996	122282
Травень	71821	64106	7715	118517
Червень	64106-min	64106	0	105787
Липень	70083	64106	5977	115649
Серпень	70386	64106	6280	117800
Вересень	72690	64106	8584	119952
Жовтень	73669	64106	9563	121566
Листопад	70843	64106	6737	116903
Грудень	74755	64106	10649	123359

Таблиця 3.2

Баланс фінансування активів підприємства при використанні різних стратегій, тис. грн

Активи	Тис. грн.	Пасиви	Ідеальна стратегія	Агресивна стратегія	Консервативна стратегія	Компроміс на стратегія
Необоротні активи	48745	Власний капітал і довгострокові зобов'язання (довгострокові пасиви)	48745	112851	123717	118284
Постійна частина оборотних активів	64106	Поточні зобов'язання				
Змінна частина оборотних активів	10866	Поточні зобов'язання	74972	10866	-	5433
Всього активів	123717	Всього пасивів	123717	123717	123717	123717
		Чистий оборотний капітал	0	64106	74972	69539

Отримані результати розрахунків представимо на графіку (рис.3.3).

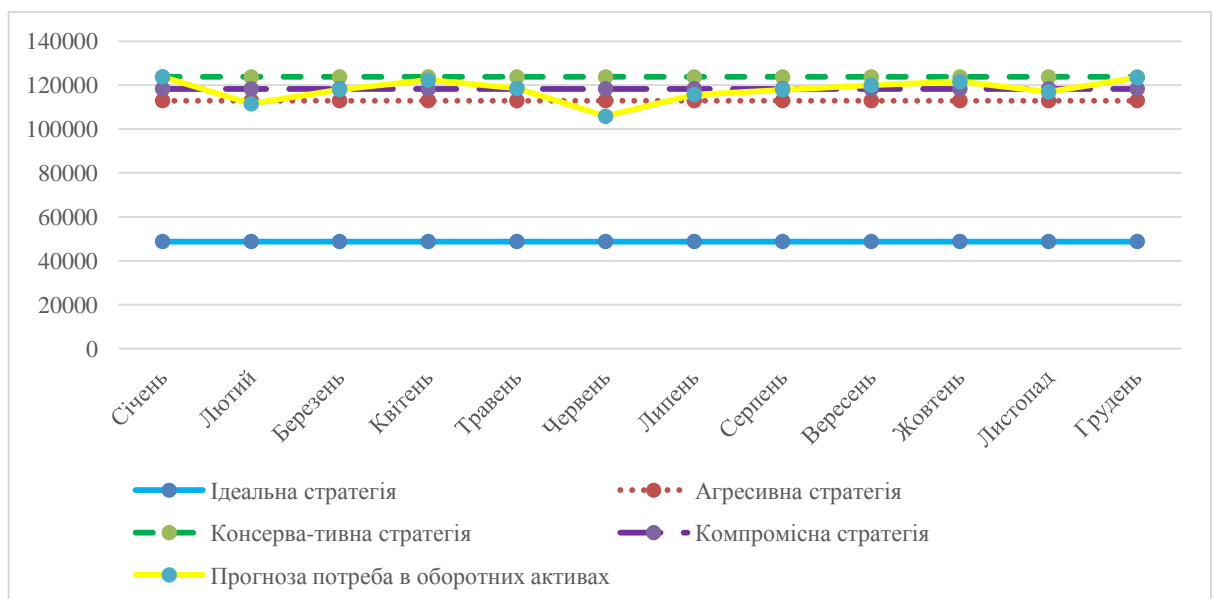

Рис. 3.3 Величина активів, що фінансуються на довгостроковій основі при різних стратегіях

За результатами проведеного аналізу можна зробити висновок, що з точки зору оптимізації прибутковості і ризику найбільш оптимальною є стратегія компромісного фінансування. Дана стратегія оптимально поєднує рівень прибутковості і середній рівень ризику, забезпечує достатньо високий рівень фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Проте, виходячи з пріоритетності цілей фінансово-господарської діяльності підприємства на окремих етапах його розвитку, оптимальною може стати інша стратегія фінансування. Взагалі, при виборі стратегії фінансування необхідно знайти бажане співвідношення між рівнем рентабельності використання власного капіталу і рівнем ризику зниження фінансової стійкості підприємства, яка оцінюється величиною його чистого оборотного капіталу.

3.3. Аналіз результатів запропонованих змін у фінансуванні активів ТОВ «Рівне-Борошно на майбутній період

Визначення місії і стратегічних цілей, вибір стратегії дій – головні завдання у визначенні перспектив розвитку підприємства. Планування коротко- і довгострокових стратегічних цілей, а також тих кроків і дій, що будуть здійснюватися для досягнення кінцевих результатів, – все це разом становить стратегічний план діяльності підприємства.

Був розроблений стратегічний план, щоб допомогти компанії повністю скористатися можливостями в умовах, що швидко змінюються. Стратегічний план враховує цілі та пріоритети компанії, з одного боку, та її фактичні можливості, з іншого. Він також враховує внутрішні чи економічні фактори розвитку та зовнішні чи ринкові фактори, які можуть бути сприятливими чи несприятливими.

Стратегічний план повинен бути інструментом створення, документального оформлення та впровадження у поточну діяльність елементів

стратегії підприємства.

Отже, з допомогою стратегічного плану не тільки визначаються стратегічні напрями діяльності головної компанії, але й напрями розвитку стратегічних господарських підрозділів, секторів бізнесу і окремих продуктів.

Основними підходами до формування стратегічного плану є [54, с. 102].:

- підхід «від досягнутого»;
- оптимізаційний;
- адаптаційний.

Планування «від досягнутого» має на меті досягнення багатьох бажаних і цілком реальних цілей. Початковою точкою є поточний стан підприємства.

Реалізацію стратегії на майбутній період ТОВ «Рівне-Борошно» здійснимо шляхом закладання показників у стратегічний плановий баланс.

Структуру прогнозного балансу активів і пасивів наведено в таблиці 3.3

Таблиця 3.3

Прогнозний баланс активів і пасивів ТОВ «Рівне-Борошно на 2019-2022 рр

Актив	2019	2020	2021	2022
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	338	340	342	342
Незавершені капітальні інвестиції				
Основні засоби:	45128	48405	55278	65639
інші фінансові інвестиції				
Усього за розділом I	46013	48745	55620	65981
II. Оборотні активи				
Запаси	26049	26240	27864	29750
Дебіторська заборгованість	26049	46333	49965	51078
Гроші та їх еквіваленти	1433	1499	1650	1800
Інші оборотні активи	885	900	990	1088
Усього за розділом II	71385	74972	80469	83716
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	259	0	0	0
Баланс	117657	123717	136089	149697

Пасив	2019	2020	2021	2022
I. Власний капітал	7869	42115	55826	69909
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	18551	19794	21774	23951
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	60000	55000	45000	35000
Поточна кредиторська заборгованість:	4006	4937	11432	18574
Інші поточні зобов'язання	1803	1871	2057	2263
Усього за розділом III	65809	61808	58489	55837
Баланс	117657	123717	136089	149697

Далі проведемо оцінку платоспроможності, фінансової стійкості ТОВ «Рівне-Борошно в перспективі. Оскільки плановий баланс відображає фінансовий стан нашого підприємства на кінець планового періоду, та в разі отримання негативних результатів необхідно коригувати бізнес-план в цілому.

Аналіз ліквідності підприємства проведемо шляхом складання балансу ліквідності (табл. 3.4).

Для визначення ліквідності балансу необхідно порівняти підсумки з кожної групи активів і пасивів.

З таблиці видно, що наше підприємство збільшує свою ліквідність, так як в 2019 році виконувалась лише одна умова $A3 \geq П3$, а до кінці планового періоду виконуються дві умови $A2 \geq П2$, $A3 \geq П3$.

Розрахунок коефіцієнтів ліквідності показує їх зростання. Так коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал), який є найбільш жорстким критерієм платоспроможності та ліквідності підприємства ще не досяг нормативного, але показує динаміку зростання.

Коефіцієнт швидкої (проміжної, суворої) ліквідності, або коефіцієнт кислотного тесту (К) при оптимальне значенні 0,7-0,8 в 2022 році складе 0,97.

Це означає, що підприємство в разі необхідності зможе швидко погасити свої короткострокові зобов'язання.

Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл) при теоретичне значенні 1,5-2, 5 становить на кінець планового періоду 1,5. Тобто 1,5 грошових одиниць поточних активів припадає на одну грошову одиницю поточних зобов'язань.

Постійне збільшення коефіцієнта означає зменшення ризику неплатоспроможності підприємства.

Таблиця 3.4

Порівняльний аналіз планової ліквідності балансу за 2019-2022 рр

Актив	2019	2020	2021	2022	Пасив	2019	2020	2021	2022	Модифікація			
										2019	2020	2021	2022
Найбільш ліквідні активи	1433	1499	1650	1800	Негайні пасиви	4006	4937	11432	18574	-2573	-3438	-9782	-16774
Активи, що швидко реалізуються	43211	46333	49965	51078	Короткострокові пасиви	61803	56871	47057	37263	-18592	-10538	2908	13815
Активи, що реалізуються повільно	26115	26240	27864	29750	Довгострокові пасиви	18551	19794	21774	23951	7564	6446	6090	5799
Складнореалізовані активи	46898	49645	56610	67069	Постійні пасиви	33297	42115	55826	69909	13601	7530	784	-2840
Баланс	117657	123717	136089	149697	Баланс	117657	123717	136089	149697				

Таблиця 3.5

Порівняльний аналіз відносних показників планової ліквідності за 2019-2022 рр

Показник	2019	2020	2021	2022	Абсолютні відхилення, %				Відносні відхилення, %			
					2020-2019	2021-2020	2022-2021	2022-2020	2020/2019	2021/2020	2022/2021	2022/2019
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал)	0,022	0,024	0,028	0,032	0,002	0,004	0,004	0,01	109,1	116,32	114,27	145,45
Коефіцієнт швидкої (проміжної, суворої) ліквідності	0,68	0,79	0,9	0,97	0,11	0,11	0,07	0,18	116,2	114,07	107,46	142,65
Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл)	1,08	1,21	1,38	1,5	0,13	0,16	0,12	0,29	112	113,42	108,98	138,89

Розрахунок ще одного важливого показника – фінансової стійкості представлено в табл. 3.6.

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості показує поступове покращення ситуації.

Так зменшується залежність підприємства від позичених коштів. Частина власного капіталу, який використовується для фінансування поточної діяльності на протязі поступово збільшилась.

Частина оборотних активів, яка фінансується з рахунок власного капіталу далека від нормативного значення $>0,1$, але теж збільшується.

Позитивні результати показав розрахунок коефіцієнта фінансової стійкості та коефіцієнта фінансового ризику. В 2022 році на 1 грн. залученого капіталу припадає 0,88 грн, власного капітал, тоді як в 2019 році- 0,52. Тобто показник наближається до нормативного більше 1.

Розрахунок коефіцієнтів поточних зобов'язань та довгострокових зобов'язань показав, що дані коефіцієнти відповідають нормативним значенням. Згідно отриманих значень видно, що зобов'язання складаються в основному з поточних.

Крім системи коефіцієнтів, які розраховано вище, важливим для фінансової стійкості має надлишок (недостача) джерел формування запасів. Розрахунок показників, які характеризують ступінь охоплення різних видів джерел формування запасів на майбутній період покажемо в таблиці 3.7.

Аналіз показників абсолютної фінансової стійкості показує що недостача власних оборотних засобів поступово зменшується, а довгострокові джерела формування запасів збільшуються. Загальна величина джерел формування запасів теж зростає. На протязі всього планового періоду ТОВ «Рівне-Борошно» досягнуло нормальної стійкості.

Далі проведемо аналіз ділової активності ТОВ «Рівне-Борошно» в плановому періоді. Для цього розрахуємо показники, які наведено в таблиці 3.8.

Коефіцієнт оборотності вкладеного капіталу (коефіцієнт трансформації)

показує збільшення темпів обороту капіталу в 2020-2022 роках.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу (коефіцієнт адекватності інвестування) свідчить про збільшення забезпечення діяльності ТОВ «Рівне-Борошно» власним капіталом.

Збільшення оборотності дебіторської заборгованості свідчить про покращення платіжної дисципліни покупців: своєчасне погашення покупцями заборгованості перед підприємством і зменшення продажів з відстрочкою платежу.

Зменшення показав лише коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості що свідчить про погіршення розрахунково-платіжної дисципліни підприємства у відносинах з постачальниками, бюджетом, позабюджетними фондами, персоналом підприємства, іншими кредиторами.

Зростання коефіцієнта оборотності матеріальних запасів показує зменшення обсягів неліквідних статей оборотних активів, що сприяє покращенню структури оборотних активів підприємства в цілому та підвищенню рівня його фінансової стійкості. Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача) показує позитивну тенденцію у використанні основних засобів підприємства в плановому періоді.

Крім проведених вище розрахунків проведемо аналіз рентабельності, яка характеризує ефективність роботи підприємства в цілому в плановому періоді.

Таблиця 3.6

Порівняльні показники оцінки відносних показників планової фінансової стійкості за 2019-2022 рр

Показник	Роки				Відхилення							
	2019	2020	2021	2022	Абсолютні, %				Відносні, %			
					2020-2019	2021-2020	2022-2021	2022-2019	2020/2019	2021/2020	2022/2021	2022/2019
Коефіцієнт автономії	0,28	0,34	0,41	0,47	0,06	0,07	0,06	0,19	121,43	120,59	114,63	167,86
Коефіцієнт фінансової залежності	0,72	0,66	0,59	0,53	-0,06	-0,07	-0,06	-0,19	91,67	89,39	89,83	73,61
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,47	0,56	0,69	0,84	0,09	0,13	0,15	0,37	119,15	123,21	121,74	178,72
Коефіцієнти забезпеченості власними оборотними коштами	-0,18	-0,09	0	0,05	0,09	0,09	0,05	0,23	50,00	0,00		-27,78
Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу (коефіцієнт фінансової стійкості)	0,39	0,52	0,7	0,88	0,13	0,18	0,18	0,49	133,33	134,62	125,71	225,64
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу (коефіцієнт фінансового ризику; фінансування)	2,53	1,94	1,44	1,14	-0,59	-0,5	-0,3	-1,39	76,68	74,23	79,17	45,06
Коефіцієнт фінансового лівериджу	0,64	0,41	0,39	0,36	-0,23	-0,02	-0,03	-0,28	64,06	95,12	92,31	56,25
Коефіцієнт поточних зобов'язань	0,78	0,76	0,73	0,7	-0,02	-0,03	-0,03	-0,08	97,44	96,05	95,89	89,74
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань	0,22	0,24	0,27	0,3	0,02	0,03	0,03	0,08	109,09	112,50	111,11	136,36
Коефіцієнт співвідношення необоротних і власних коштів	1,38	1,16	1	0,94	-0,22	-0,16	-0,06	-0,44	84,06	86,21	94,00	68,12

Таблиця 3.8

Порівняльний аналіз показників, які визначають ступінь окупності активів і капіталу за 2019-2022рр

Показники	2019	2020	2021	2022	Абсолютні відхилення, %				Відносні відхилення, %			
					2020-2019	2021-2020	2022-2021	2022-2019	2020/2019	2021/2020	2022/2021	2022/2019
Коефіцієнт оборотності вкладеного капіталу (коефіцієнт трансформації)	2,4	3,1	3,7	4,4	0,7	0,7	0,7	2,0	127,1	122,7	118,2	184,4
Коефіцієнт оборотності власного капіталу (коефіцієнт адекватності інвестування)	8,9	9,0	9,1	9,5	0,1	0,2	0,3	0,6	100,7	101,8	103,8	106,5
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	6,2	8,1	10,2	13,0	1,9	2,1	2,8	6,7	130,6	125,2	127,2	207,9
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	21,9	91,9	53,6	42,9	70,0	-38,3	-10,7	21,0	419,6	58,3	80,0	195,7
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	11,9	17,3	22,0	26,8	5,4	4,7	4,8	14,9	145,3	127,1	121,8	224,9
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	6,4	7,8	9,2	10,1	1,4	1,4	0,9	3,7	121,8	118,2	109,5	157,7

Проведені розрахунки свідчать про збільшення всіх показників рентабельності ТОВ «Рівне-Борошно» в плановому періоді.

Отже, представлений нами плановий баланс ТОВ «Рівне-Борошно» дозволить підприємству прогнозувати та управляти платоспроможністю, контролювати ліквідність балансу, обґрунтовувати і вибирати джерела збільшення фінансових ресурсів і на цій базі зміцнювати свою конкурентну позицію на ринку.

Висновки до розділу 3

1. Для забезпечення найбільш ефективного управління оборотними активами необхідно враховувати особливості оборотних активів і фактори, що створюють складності в їхньому управлінні.

Процес управління необоротними активами полягає у підвищенні ефективності їх використання, яке можливо досягти шляхом зменшення потреби в залученому капіталі, а також здійснення раціонального використання фінансових ресурсів, що належать підприємства.

2. Розрізняють дві тактики вибору величини оборотних активів в залежності від їх співвідношення з обсягами реалізації: обмежуючу тактику; гнучку тактику.

За результатами проведеного аналізу можна зробити висновок, що з точки зору оптимізації прибутковості і ризику найбільш оптимальною є стратегія компромісного фінансування.

3. Стратегічний план створюється для того, щоб допомогти підприємству максимально використати можливості у середовищі, яке постійно змінюється. У стратегічному плані враховуються, з одного боку, цілі та пріоритети підприємства, а з іншого – його реальні можливості. Зважаються також внутрішні або господарські фактори розвитку та зовнішні або ринкові фактори.

ВИСНОВКИ

Для більшості підприємств типовим наслідком кризових явищ їхнього економічного розвитку стає гостра нестача необхідного обсягу оборотних активів. Це істотно позначається на ефективності їхнього господарювання. Разом із цим низька забезпеченість виробничих підприємств оборотними активами супроводжується низьким рівнем їх використання. Тому у дипломній роботі розглянуто одне з найактуальніших завдань у забезпеченні підвищення ефективності виробничої діяльності підприємств, а саме вдосконалення управління їхніми оборотними активами.

1. Визначено, що оборотні активи як натурально-речовинна категорія $\square$ це сукупність матеріально-речовинних цінностей і грошових коштів, які беруть участь у створенні продукту, цілком споживаються у виробничому процесі і повністю переносять свою вартість на виробничий продукт упродовж операційного циклу або дванадцяти місяців з дати балансу (сировина, матеріали, готова продукція, грошові кошти тощо).

Залежно від джерел формування і використання оборотних активів виділяють різні підходи щодо управління поточними активами й пасивами: ідеальний, агресивний, консервативний і помірний.

Оборотні активи підприємства формують з джерел, які можна поділити на 3 групи: власні, прирівняні до власних (додатково залучені) й позичені.

Джерела формування оборотного капіталу значною мірою визначають ефективність його використання. Встановлення оптимального співвідношення між власними і залученим джерелами обумовленого специфічними особливостями кругообігу капіталу на тому чи іншому підприємстві є важливим завданням системи управління.

2. В результаті проведеної роботи визначено, що основне завдання управління активами як оборотними так і необоротними полягає у своєчасному

оновленню виробничих фондів, впливу на їх розмір, склад, структуру та прибутковість.

Розрізняють три типи політики комплексного оперативного управління оборотними активами: агресивну, консервативну і помірковану.

До основних джерел фінансування оборотних та необоротних активів відносять власні кошти (статутний капітал підприємства), залучені (кошти від продажу цінних паперів) та позикові (банківський кредит, лізинг, облігації та інші види позик).

3. Визначено, що для прийняття правильних управлінських рішень потрібен чіткий аналіз використання оборотних активів та використовують наступні методи: горизонтальний аналіз; вертикальний аналіз; аналіз із застосуванням коефіцієнтів; факторний аналіз; нормування.

Основними показниками ефективності оборотних активів є коефіцієнт обертання оборотних коштів, тривалість обертання оборотних коштів, коефіцієнт завантаження оборотних коштів, рентабельність оборотних коштів, абсолютне та відносне вивільнення оборотних коштів.

4. В дипломній роботі надана загально-економічна характеристика ТОВ «Рівне-Борошно», яке спеціалізується на заготівельній діяльності, борошномельному виробництві, фасування та відвантаження готової продукції.

Аналіз основних показників підприємства показав, що незважаючи на зростання доходів від реалізації продукції на протязі 2016-2019 років, чистий прибуток ТОВ «Рівне-Борошно» в 2018 -2019 роках зменшується, що пов'язано із збільшення витрат на виробництво продукції.

5. Проведено аналіз та оцінка фінансового стану підприємства, який показав, що не всі розраховані коефіцієнти відповідають нормативним та мають позитивне значення. Так спостерігаємо недостачу власних оборотних засобів та довгострокових джерел формування запасів, погіршення платіжної дисципліни покупців: несвоєчасне погашення покупцями заборгованості перед підприємством і збільшення продажів з відстрочкою платежу.

Разом з тим зменшився ризик неплатоспроможності підприємства, покращилась розрахунково-платіжної дисципліни підприємства у відносинах з постачальниками, бюджетом, позабюджетними фондами, персоналом підприємства, іншими кредиторами. Спостерігається збільшення майже всіх показників рентабельності, що означає покращення фінансового стану підприємства,

Крім цього проведена оцінка ймовірності банкрутства згідно моделей Е. Альтмана та Таффлера і Тішоу, які показали низьку ймовірність банкрутства нашого підприємства.

6. Для аналізу ефективності управління активами ТОВ «Рівне-Борошно» проведено комплексний аналіз активів підприємства та джерел їх утворення, який показав, що підприємство з кожним роком збільшує джерела власного капіталу. Але разом з тим спостерігається збільшення розміру залучених фінансових ресурсів, що в основному пов'язано із збільшенням короткострокових кредитів, які займають високу частку в структурі залучених ресурсів.

В роботі ми визначили тип політики фінансування активів та розрахували співвідношення власного і позикового капіталу. Як показав аналіз, ТОВ «Рівне-Борошно» використовує консервативний підхід до фінансування активів.

7. Крім цього ми проаналізували загальні напрями удосконалення управління активами підприємства, які забезпечують стійкий фінансовий стан, кредитоспроможність, інвестиційну привабливість підприємства.

Визначено основні напрями управління оборотними активами, які полягають у збільшенні їхньої вартості, зростанні вартості підприємства в цілому, поліпшенні його конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості.

Процес управління необоротними активами полягає у підвищенні ефективності їх використання, яке можливо досягти шляхом зменшення потреби в залученому капіталі, а також здійснення раціонального використання фінансових ресурсів, що належать підприємства.

8. В дипломній роботі нами розроблено баланс фінансування активів ТОВ «Рівне-Борошно» на 2020-2022 роки та визначено стратегію фінансування активів на майбутній період.

Отже з точки зору оптимізації прибутковості і ризику найбільш оптимальною є стратегія компромісного фінансування. Дана стратегія оптимально поєднує рівень прибутковості і середній рівень ризику, забезпечує достатньо високий рівень фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Але ТОВ «Рівне-Борошно» в своїй фінансово-господарській діяльності може використовувати іншу стратегію, яка на окремих етапах розвитку підприємства буде більш оптимальною.

9. Проведено аналіз запропонованих змін у фінансуванні активів ТОВ «Рівне-Борошно» на майбутній період, використавши стратегічний плановий баланс на 2020-2022 роки та порівнявши його з фактичними результатами 2019 року.

Розрахунки свідчать про збільшення всіх показників рентабельності ТОВ «Рівне-Борошно» в плановому періоді.

Підприємство зменшило ризик неплатоспроможності, зменшується залежність підприємства від позичених коштів.

Збільшення оборотності дебіторської заборгованості свідчить про покращення платіжної дисципліни покупців: своєчасне погашення покупцями заборгованості перед підприємством і зменшення продажів з відстрочкою платежу. Зменшення обсягів неліквідних статей оборотних активів сприяє покращенню структури оборотних активів підприємства в цілому та підвищення рівня його фінансової стійкості.

Отже, можна зробити висновок, що розроблений та представлений нами плановий баланс на майбутній період дозволить ТОВ «Рівне-Борошно» прогнозувати та управляти платоспроможністю, контролювати ліквідність балансу, виявляти внутрішні резерви збільшення своїх доходів, обґрунтовувати і вибирати джерела збільшення фінансових ресурсів та зміцнювати свою конкурентну позицію на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алексеев І. В. Поняття «оборотних активів» підприємства як економічної категорії / І. В. Алексеев. – Економічний простір. – 2012. – № 42. – 133–137с.
2. Багацька К.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / К.В. Багацька, Т.А. Говорушко, О.О. Шеремет. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 320 с.
3. Бас Ю. В. Теоретичні основи формування фінансової стратегії підприємства / Ю. В. Бас, Г. В. Зикова. – Наука й економіка, 2016. – Вип. 1. – 73-77 с.
4. Безус П. І. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / П. І. Безус, А. М. Безус, С. В. Кальний / К. : АМУ. – 2014. – 212 с.
5. Білик М. Д. Фінансовий менеджмент: навч. посібник // М. Д Білик, Н. Д. Бабяк. А. М, Поддєрьогін / КНЕУ. – 2017. – 546 с.
6. Бланк І. О. Управління фінансами підприємств: підручник. / І.О. Бланк, Г.В. Ситник. – К.: КНТЕУ, 2012. –780 с.
7. Богданова О.В. Економічна суть, класифікація та джерела формування оборотних активів / О.В. Богданова. – Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету, 2013. – №24. – 212-216с.
8. Бодаренко О.С. Методологічні основи управління оборотними активами підприємств / О.С. Бодаренко. – Інвестиції: практика та досвід, 2008. – № 4. – 40-44с.
9. Бондаренко О.С. Управління оборотними активами в інноваційному розвитку підприємств: монографія / О. І. Волков, М.П. Денисенко, А.П. Гречан та ін. – К.: КНУТД, 2005. – 324–358с.
10. Брушко Г. В. Методологічні основи управління оборотними активами//[Електронний ресурс] – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/knp/179/knp179_31-33.pdf
11. Васьківська К. В. Фінансовий менеджмент: навч. посібник /

К. В. Васьківська, О. А. Сич. – Львів. – 2017. – 234 с.

12. Власюк Н.І. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Власюк Н. І. – Л.: Магнолія 2006, 2010. – 328 с.

13. Гетьман О. О. Економіка підприємства: [підручник] / О. О. Гетьман. – К.: ЦНЛ, 2010. – 488 с.

14. Гончаров А. Б. Фінансовий менеджмент: Навч. посібник / Харківський держ. економічний ун-т. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2003. – 237с.

15. Грушина А. Концептуальні підходи до визначення сутності стратегічного управління фінансовими ресурсами закладів культури / А. Грушина. – Економіка і менеджмент культури, 2016. – № 1. – 70–81с.

16. Демченко Т.А. Проблемні питання ефективного формування та використання оборотних активів промислових підприємств / Т. А. Демченко. – Інвестиції : практика та досвід, 2011. – №22. – 45-47с.

17. Драгун Л. М. Удосконалення аналізу ефективності використання обігових коштів підприємства / Л. М. Драгун, В. Ф. Левченко, О. Л. Бондаренко. – Фінанси України, 1998. – №12. – 12- 20с.

18. Єйбоженко О. Система управління оборотними активами підприємства / О. Єйбоженко, О.В. Люта. – Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, 2013. – № 5. – 1-10с.

19. Єпіфанова І.Ю. Фінансовий аналіз та звітність : практикум / І.Ю. Єпіфанова, В.В. Джеджула // – Вінниця: ВНТУ. – 2017. – 143 с.

20. Жмінська Л.А. Економічна сутність управління оборотними коштами / Л.А. Жмінська. – Вісник НТУ «ХП». Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Х.: НТУ «ХП», 2013. – № 67. –75-79с.

21. Зянько В.В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум для студ. спец. «Менеджмент організацій» / В.В. Зянько, І.Ю. Єпіфанова. – Вінниця : ВНТУ, 2008. – 83 с.

22. Ізмайлова Н. В. Управління оборотними активами підприємств : автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.08 / Н. В. Ізмайлова. – Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана. – К., 2009. – 20 с.

23. Коваленко Л. О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. / Л. О. Коваленко, Л. М. Ремньова. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2005.– 485 с.
24. Кодацький В.П. Шляхи ефективного управління оборотними активами промислових підприємств / Кодацький В. П. – Актуальні проблеми економіки, 2010. – № 4. – 271-274с.
25. Козлова О. С. Методика оцінки фінансової стійкості підприємства / О. С. Козлова / Молодий вчений, 2017. – № 10. – 914-918 с.
26. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: навч. посіб. / М. Я. Коробов. – К., Знання, 2010 – 378 с.
27. Кравчук О.М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. Посібник / О.М. Кравчук, В.П. Лещук – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 504 с.
28. Крамаренко, Г. О. Фінансовий менеджмент : підручник. / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 520 с.
29. Лиса О. В. Методичні питання нормування оборотного капіталу підприємства / О. В. Лиса. – Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: фінанси і кредит, 2006. – № 1. – 73–76с.
30. Литвин Б.М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Б.М. Литвин, М.В. Стельмах. – К.:«Хай_Тек Прес», 2008. – 336 с
31. Лишиленко О.В. Бухгалтерський фін. облік: навч. посіб. / О. В. Лишиленко. – Київ : Центр учб. л-ри, 2003. – 324 с.
32. Лондар С. Л. Фінанси: навчальний посібник / С. Л. Лондар, О. В. Тимошенко. – Вінниця: Нова книга, 2018 – 384 с.
33. Лучко М. Р. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 302 с.
34. Масловська Л.Ц. Оптимізація структури фінансових ресурсів / Л. Ц. Масловська, Л.В. Недільська. – Економіка АПК, 2009. – № 10. – 112-119с.
35. Оксаленко Н.О. Індикатори та показники ефективності використання оборотних активів [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://mevhn.com/load/2013/9_mekhanizmi_pidvishhennja_ta_realizaciji_ekonomich_nogo_potencialu_pidpriemstv/39-1-0-214

36. Окселенко Н.О. Факторний аналіз оборотності оборотних активів як інструмент пошуку напрямів її прискорення / Н.О. Окселенко. – Экономика Крыма, 2010. – № 4(33). – 312-315с.

37. Омелянович Л.О. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посіб./ Л. О. Омелянович. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2013 – 275 с.

38. Панадій О. П. Наукові підходи до класифікації оборотних активів/ О. П. Панадій. – Облік і фінанси АПК, 2011. – № 4. – 60-65с.

39. Пеняк Ю. С. Формування та ефективність використання оборотних засобів сільськогосподарських підприємств: автореф. дис. канд. екон. Наук / Ю. С. Пеняк. – Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Х., 2010. – 20 с.

40. Поважний О. С. Особливості визначення сутності та складу поняття «оборотні активи» / О. С. Поважний, Н. О. Крамзіна, Ю. В. Кваша. – Економічний простір, 2008. – №12/2. – 41–52с.

41. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств : підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк та ін.– 6-те вид., перероб. та доп. – К. : КНЕУ, 2006. – 552 с.

42. Поддєрьогін А. М. Фінансовий менеджмент : підруч. / А. М. Поддєрьогін. – К. : КНЕУ, 2005. – 536 с.

43. Подольська, В. О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / В. О. Подольська, О. В. Яріш. – К. : Центр навч. Літератури, 2007. – 97с.

44. Покропивний С. Ф. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування : навчальний посібник / С. Ф. Покропивний, С. М. Соболев, І. О. Швиданенко. – К. : КНЕУ, 2006. – 286 с.

45. Примак Т.О. Економіка підприємства : навч. посіб. / Т. О. Примак. – 4-те вид., стереотип. – К. : Вікар, 2006. – 219 с.

46. Рудницький В. С. Методологія і організація аудиту / В. С. Рудницький . – Т. : Екон. думка –Тернопіль, 1998. – 192с.

47. Спасів Н.Я. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч.-

метод. посібник. / М.С. Лосєва, Н.О. Дітчук, Л.Р. Маринчак. – Тернопіль: ТАЙП, 2016. – 150-153 с.

48. Степанчук С.С. Стратегія управління фінансовою діяльністю: підручник. / С.С. Степанчук, В.В. Петрушевська, С.С. Настюк. – Донецьк: Ноулідж, 2014. – 251с.

49. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. / О.О. Терещенко. – К.: Вид-во КНЕУ, 2003. – 554с.

50. Цал-Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз: навч. посіб. / Ю. С. Цал-Цалко. – Житомир: ЖІТІ, 2001. – 300с.

51. Череп А. В. Управління витратами суб'єктів господарювання. Ч. 1 : Монографія. / А. В. Череп. –Х. : ВД. «ІНЖЕК», 2006. – 368с.

52. Чубка О. М. Оцінка методів управління оборотним капіталом промислових підприємств / О. М. Чубка. – Вісник «Проблеми економіки та управління». – Львів : Вид-во НУ ЛП, 2009. – Вип. 640. – 440-445с.

53. Шегда А. В. Економіка підприємств: навчальний посібник / А. В. Шегда, Т. М. Литвиненко, М. П. Нахаба та ін.– 2-ге вид., стер. – К. : Знання-Прес, 2002. – 335с.

54. Школьник І.О. Фінансовий менеджмент: посіб. / І. О. Школьник. –К.: Ліра, 2015. – 301 с

55. Щербань О. Д. Механізм формування фінансових ресурсів підприємств / О. Д. Щербань, А. В. Коновал. – Державний Мукачівський університет, 2018. – №16. – 554-559 с.

56. Ящук Д.Л. Дослідження методології управління оборотними активами машинобудівних підприємств в умовах кризи// [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vetp/2010_32/10ydlsof.pdf

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Рівне-Борошно"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
Територія	РІВНЕНСЬКА	за ЄДРПОУ	2019	01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне підприємство	за КОАТУУ	31435947	
Вид економічної діяльності	Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості	за КОПФГ	5610100000	
Середня кількість працівників	1 162	за КВЕД	120	
Адреса, телефон	вулиця Біла, буд. 35, м. РІВНЕ, РІВНЕНСЬКИЙ РАЙОН, РІВНЕНСЬКА обл., 33001		10.61	
			631042	

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	10	428
первісна вартість	1001	27	446
накопичена амортизація	1002	17	18
Незавершені капітальні інвестиції	1005	484	1 482
Основні засоби	1010	21 640	42 267
первісна вартість	1011	90 244	112 181
знос	1012	68 604	69 914
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	1 000	1
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	23 134	44 178
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	28 281	16 633
Виробничі запаси	1101	25 681	13 331
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	2 342	2 707
Товари	1104	258	595
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	14 543	40 713
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	827	1 083
з бюджетом	1135	18	1
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 767	4 127
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	7 346	4 334
Готівка	1166	1	10
Рахунки в банках	1167	7 345	4 324
Витрати майбутніх періодів	1170	28	48
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 603	3 063
Усього за розділом II	1195	54 413	70 002
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	2	1
Баланс	1300	77 549	114 181

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	7 869	7 869
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	1 596	1 561
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	14 724	19 757
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	24 189	29 187
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	17 762
Довгострокові забезпечення	1520	418	912
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	418	912
Цільове фінансування	1525	7	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	425	18 674
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	29 530	44 758
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	3 969	11 285
розрахунками з бюджетом	1620	1 493	1 954
у тому числі з податку на прибуток	1621	220	421
розрахунками зі страхування	1625	94	185
розрахунками з оплати праці	1630	346	675
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	6 830	5 030
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	10 673	2 433
Усього за розділом III	1695	52 935	66 320
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	77 549	114 181

Керівник
Головний бухгалтер
Литвинчук М.І.

ЕЦП Горбатюк
О.А.

ЕЦП Литвинчук
М.І.

Горбатюк Олександр Анатолійович

Литвинчук Марія Іванівна

Визначено в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Рівне-Борошно" за СДРПОУ
(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за
2018 р.

Рік

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	202 216	173 674
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	<i>2012</i>	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(174 370)	(151 638)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	27 846	22 036
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	<i>2105</i>	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	<i>2110</i>	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	866	4 479
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2122</i>	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(6 177)	(4 895)
Витрати на збут	2150	(6 926)	(3 658)
Інші операційні витрати	2180	(2 811)	(2 081)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	12 798	15 881
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
<i>у тому числі:</i>	<i>2241</i>	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(6 971)	(9 434)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	<i>2275</i>	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	5 827	6 447
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(711)	(1 241)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	5 116	5 206
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5 116	5 206

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	114 837	109 781
Витрати на оплату праці	2505	11 263	8 043
Відрахування на соціальні заходи	2510	2 399	1 774
Амортизація	2515	2 745	1 971
Інші операційні витрати	2520	5 273	2 587
Разом	2550	136 517	124 156

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

сандр Анастасійович Дудинчук Ма
ЕЦП ПІВЛІВКА

Підприємство **Товариство з обмеженою відповідальністю "Рівне-Борошно"**
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2019	01	01
31435947		

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за Рік 2018 р.

Форма N3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	215 972	206 112
Повернення податків і зборів	3005	5 000	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	5 000	-
Цільового фінансування	3010	7	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	1 500
Надходження від повернення авансів	3020	-	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	72	22
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	8 453	20 191
Витрачання на оплату:	3100	(215 296)	(186 830)
Товарів (робіт, послуг)			
Праці	3105	(8 650)	(6 593)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(2 300)	(1 930)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(7 101)	(5 898)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(508)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(3 835)	(4 027)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(2 758)	(1 871)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(6 830)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(665)	(543)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-11 338	26 031
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	-	-
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-	-
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	53 318	113 154
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	38 090	122 979
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(6 866)	(9 719)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	-	-
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	8 362	-19 544
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-2 976	6 487
Залишок коштів на початок року	3405	7 346	859
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(36)	-
Залишок коштів на кінець року	3415	4 334	7 346

Керівник

ЕЦП Горбатюк
О.А.Горбатюк Олександр Анатолійович

Головний бухгалтер

ЕЦП Литвинчук
М.І.Литвинчук Марія Іванівна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Рівне-Борощино"	Дата (рік, місяць, число)	2019-12-31	КОДИ	
Територія	РІВНЕНСЬКА	за ЄДР	1433947		
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне підприємство	за КОАТУУ	5610100000		
Вид економічної діяльності	Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості	за КОПФГ	120		
Середня кількість працівників	167	за КВЕД	10.61		
Адреса, телефон	вулиця Біла, буд. 35, м. РІВНЕ, РІВНЕНСЬКИЙ РАЙОН, РІВНЕНСЬКА обл., 33001		631042		

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку V
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	428	338
первісна вартість	1001	446	446
накопичена амортизація	1002	18	108
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 482	546
Основні засоби	1010	42 267	45 128
первісна вартість	1011	112 181	117 126
знос	1012	69 914	71 998
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	1	1
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиторські витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	44 178	46 013
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	16 633	26 049
Виробничі запаси	1101	13 331	12 842
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	2 707	9 997
Товари	1104	595	3 210
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	40 713	39 800
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 083	97
з бюджетом	1135	1	113
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 127	2 942
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	4 334	1 433
Готівка	1166	10	37
Рахунки в банках	1167	4 324	1 396
Витрати майбутніх періодів	1170	48	66
Частка перестраховика у страхових резервах у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1180	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1181	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	3 063	885
Усього за розділом II	1195	70 002	71 385
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	1	259
Баланс	1300	114 181	117 657

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пабовий) капітал	1400	7 869	7 869
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	1 561	1 354
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	19 757	24 074
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	29 187	33 297
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	17 762	17 762
Довгострокові забезпечення	1520	912	789
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	912	789
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Привітний фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	18 674	18 551
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	44 758	60 000
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	11 285	2 840
розрахунками з бюджетом	1620	1 954	218
у тому числі з податку на прибуток	1621	421	-
розрахунками зі страхування	1625	185	200
розрахунками з оплати праці	1630	675	726
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	5 030	22
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 433	1 803
Усього за розділом III	1695	66 320	65 809
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	114 181	117 657

ЕП Горбатюк
О.А.

ЕП Литвинчук
М.І.

Горбатюк Олександр Анатолійович

Литвинчук Марія Іванівна

Видано згідно з порядком, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Рівне-Борозно"
(найменування)

за СДРІ

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за
2019 р.

Рік

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	277 481	202 216
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(253 634)	(174 370)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	23 847	27 846
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	5 991	866
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(6 412)	(6 177)
Витрати на збут	2150	(8 115)	(6 926)
Інші операційні витрати	2180	(1 020)	(2 811)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	14 291	12 798
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(9 797)	(6 971)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	4 494	5 827
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	(711)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	4 494	5 116
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	4 494	5 116

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	205 225	114 837
Витрати на оплату праці	2505	16 225	11 263
Відрахування на соціальні заходи	2510	3 441	2 399
Амортизація	2515	3 992	2 745
Інші операційні витрати	2520	4 366	5 273
Разом	2550	233 249	136 517

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Горбатюк
О.А.

ЕП Літвінчук
М.І.

Горбатюк Олександр Анатолійович

Літвінчук Марія Іванівна

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Рівне-Боронно"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2020	01	01
31435947		

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за
р.

Рік 2019

Форма N3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	326 609	215 972
Повернення податків і зборів	3005	-	5 000
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	5 000
Цільового фінансування	3010	-	7
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	2 609	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	-	72
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	2 727	8 453
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	(313 289)	(215 296)
Праці	3105	(13 004)	(8 650)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(3 672)	(2 300)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(5 376)	(7 101)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(421)	(508)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(1 329)	(3 835)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(3 626)	(2 758)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(5 000)	(6 830)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(271)	(665)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-8 667	-11 338
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих: відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	-	-
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-	-
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	164 028	53 318
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	148 786	38 090
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(9 473)	(6 866)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	5 769	8 362
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-2 898	-2 976
Залишок коштів на початок року	3405	4 334	7 346
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(3)	(36)
Залишок коштів на кінець року	3415	1 433	4 334

Керівник
ЕП Горбатюк
О.А.

Горбатюк Олександр Анатолійович
Головний бухгалтер

	КОДИ		
		Дата(рік, місяць, число)	2018 01 01
Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "РІВНЕ-БОРОШНО"	за ЄДРПОУ	31435947
Територія		за КОАТУУ	5,61E+09
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне акціонерне товариство	за КОПФГ	111
Вид економічної діяльності	Виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості	за КВЕД	Жов.61
Середня кількість працівників	160		
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса	33009 Рівненська область м.Рівне вул.Біла, 35, т.(0362) 63-10-20		

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017 р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	7	10
первісна вартість	1001	18	27
накопичена амортизація	1002	11	17
Незавершені капітальні інвестиції	1005	214	484

Основні засоби:	1010	22313	21640
первісна вартість	1011	89111	90244
знос	1012	66798	68604
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	1000	1000
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	23534	23134
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	23068	28281
Виробничі запаси	1101	17187	25681
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	2608	2342
Товари	1104	3273	258
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	13041	14543
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	11362	827
з бюджетом	1135	2080	18
у тому числі з податку на прибуток	1136	1334	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	46	1767
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	859	7346
Готівка	1166	5	1
Рахунки в банках	1167	854	7345
Витрати майбутніх періодів	1170	8	28

Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	892	1603
Усього за розділом II	1195	51356	54413
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	2
Баланс	1300	74890	77549

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	7869	7869
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	1597	1596
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	9707	14724
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	19173	24189
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	418
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	418
Цільове фінансування	1525	7	7
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0

Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	7	425
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	39355	29530
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:			
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
за товари, роботи, послуги	1615	7775	3969
за розрахунками з бюджетом	1620	85	1493
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	220
за розрахунками зі страхування	1625	125	94
за розрахунками з оплати праці	1630	266	346
за одержаними авансами	1635	5338	6830
за розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	2766	10673
Усього за розділом III	1695	55710	52935
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	74890	77549

Примітки
Керівник

д/н
Горбатюк
Олександр
Анатолійович

Головний бухгалтер

Кравчук
Олена
Олексіївна

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	2018 01 01

Підприємство	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "РІВНЕ- БОРОШНО"	за ЄДРПОУ	31435947
	(найменування)		

**Звіт про фінансові результати (Звіт
про сукупний дохід)
за 2017 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	173674	129161
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-151638	-115703
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	22036	13458
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	4479	7244
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	7164
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
Адміністративні витрати	2130	-4895	-4834
Витрати на збут	2150	-3658	-3276
Інші операційні витрати	2180	-2081	-1941
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0

Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	15881	10651
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	-9434	-9259
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	0	-1
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	6447	1391
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-1241	-390
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	5206	1001
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5206	1001

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	109781	96183
Витрати на оплату праці	2505	8043	7180
Відрахування на соціальні заходи	2510	1774	2560
Амортизація	2515	1971	1513
Інші операційні витрати	2520	2587	2017
Разом	2550	124156	109453

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих	2605	0	0

акцій			
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0